FREDERICI RUYSCHII,

Anatomiæ & Botanices Professoris; nec non Academiæ Cæsareæ Naturæ curiosorum Collegæ,

THESAURUS ANIMALIUM PRIMUS.

Cum Figuris Æneis.

AMSTELODAMI,

Apud JANSSONIO-WAESBERGIOS.

MDCCXXV.

Sereniff. & Potentiff. Principi

ACDOMINO

D°. JOHANNI GUILIELMO,

COMITI PALATINO RHENI,

S. R. I.

ARCHIDAPIFERO ET PRINCIPI ELECTORI, UTRIUSQUE BAVARIÆ, JULIÆ, CLIVIÆ ET MONTIUM DUCI, COMITI IN VELDENZ, SPONHEIM, MARCHIÆ, RAVENSPERG ET MOERS, D°. IN RAVENSTEIN. &c. &c., &c

Sereniff. & Potentiff. Vir,

BRevibus ut fe expediat, qui Regibus & Magnatibus non vult effe moleftus, prudenter femper fuit monitum. Idem mihi in hoc, ad SERENISSIMAM CELSITUDINEM TUAM, cui inter moleftos, aurefque non parum perturbantes Belli hujus ftrepitus aliud certè eft quod agat, alloquio propofitum eft, memori illius Aufonii:

 Ne-

Nemo silens placuit, multi brevitate loquendi.

Videor mihi jam videre *Summos, Medios, Infimos*, ad occurrendum CELSITUDINI VESTRÆ, deque recurrente Anniversario Nativitatis Vestræ die gratulandum, & osculandas Manus sedulò se atque studiose præparantes, apparantes, conformantesque.

Ego verò, cui propius accedere, & sacras Manus coosculari, deque tam diuturna, felici & pacifica Gubernatione oretenus congratulari, communique lætitia congaudere, cum aliis datum, concessumve non est, è longinquo quasi hoc Libello votivo & gratulatorio porrecto, mentetenus omnia fausta, prospera, feliciaque CELSITUDINI VESTRÆ ex intimi cordis mei penetrali à *Deo, Regum Rege, & Domino Dominantium* comprecor, voveo, opto: Ut CELSITUDO VESTRA GENEROSISSIMA Nestoreos in annos Felix, Fortis, Florens, vivat, valeat, vigeat.

Conclavia mea quina, quæ innumera fere continent repositoria, repleta corpusculis tum Embryonum, tum Animalculorum, Piscium, Insectorum, Herbarum, & Stirpium

pium exoticarum, nec non Mineralium, aliarumque rerum, tam limpidissimo liquori innatantium, quam balsamatione exsiccatarum, aut nemini, aut S. CELSITUDINI VESTRÆ inscribi debebant.

Hoc singularium namque Corporum, Corpusculorumque examen & oculare scrutinium S. TUAM CELSITUDINEM ante aliquot annos, insigni, quod memini, voluptate domi meæ perfudit, & longè supra opiparas epulas, aliaque irritamenta oblectavit.

Hac ratione permotus hanc qualemcumque à me concinnatam rerum istarum suavissimarum meditationem CELSITUDINIS VESTRÆ judicio humiliter offerre volui, utque eam suo benigno vultu, suaque Serena & Clemente Fronte suscipere haud dedignetur, subjectissimo affectu rogo.

Cujus voti si me compotem S. V. CELSITUDO reddiderit, calcar mihi inposterum adjiciet accelerandi ceteros ingenii mei fructus & Thesauros, modo vitæ usuram mihi indulserit Omnipotens.

Quem toto pectore oro, ut S. V. CELSITUDI-

TUDINEM cum tota ſua SERENISSIMA DOMO diutiſſimè incolumem ſervet, ſuaque benedictione coronet, ac Heroicarum tuarum Virtutum Laudem, ſempiternâ Gloriâ florentem, cumulare adaugeat, ut ſub Tuo Præſidio feliciſſimo juſtitia Chriſtiana, Literarumque ſtudia perpetuò floreant, Territoria tua ſerta tecta maneant, & Pietate, omniumque Virtutum ſplendore ceteris præluceant. Subſcribor interim

Sereniſſimæ Veſtræ Celſitudinis

Obſequentiſſimus.

FREDERICUS RUYSCHIUS.

LEC-

L E C T O R I

BENEVOLO SALUTEM.

N Theſaurum Animalium primum, quem peculiari methodo ita concinnavi, ut, quantum in me eſt, non ſolum animum illorum oblectarem, quos juvat perluſtrare Dei ter Optimi Maximi Opera Exotica, circa Piſces, Quadrupedes, Aviculas, Inſectaque; verum ut etiam animum eorum explerem, qui Conchyliis & ſtudio Botanico ſunt dediti. Eum in finem phialæ, objecta varia continentes, non ſolum ſubere, veſica & ſerico villoſo rubro ſunt obturatæ, verum eædem etiam inſerviunt pro pedamentis, ſupra quæ poſiti ſunt aut faſciculi florum rariorum, colorem naturalem ſatis bene conſervantium, aut rupes exiles, confectæ ex Conchyliis Indicis rarioribus purificatis, ramulis marinis, ex iiſdem oris, interpoſitis, quos inter quoque poſiti ſunt Piſciculi rariſſimi Indici, balſamo indurati, ex utraque India advecti.

Noli interim L. B. mirari, aut vitio vertere, quod Piſciculi reperiantur inter ramulos marinos; viventes enim per ejuſmodi ramulos, in fundo maris creſcentes, natare in confeſſo eſt, quum præſertim anguſtia loci me ſæpe cogat, plurima objecta ſimul, & quidem in ſpatio exiguo, oculis ſubjicere.

Sic quoque obturamenta, faſciculos florum rariorum continentia, non ſolum Herbis, Floribus & Seminibus rarioribus ſunt ornata, verum etiam inter illa reperiuntur Inſecta varia ſicca, quia viventia quoque alimentum ex iſtis quæritant.

Præterea non omnibus arridet aſpectus Animalium, qui tamen delectantur Floribus: Alii ſunt Conchyliorum amantes, qui interim averſantur Inſecta, ita ut hoc pacto horum, aut illorum ſaltem oculi oblectentur.

Noli quoque exiſtimare L. B. mihi animum eſſe, ſucceſſive omnes & ſingulos Theſauros Animalium (quorum ille, quem nunc

nunc in publicum profero, unus ex minimis est) & simul sex majores, & plurimos minores, corpuscula humana, eorumque partes continentes, describere, nam illud maximam mihi crearet molestiam, neque humeri mei pares essent ferendo; nam in quindecim Thesauris, quos habeo animalculis repletos, continentur nunc ultra 1582. phialæ; hisce adde scatulas Papilionibus, Locustis, Scarabæis, Quadrupedibus minoribus, Insectis marinis (præsertim ex utraque India allatis) repletas, quæ sunt N°. 1020. Præter illa, reperiuntur etiam phialæ siccæ, & in iis Aviculæ rariores siccæ, præsertim ex Indiis transmissæ 180, hæ inter pedum digitos continent ramusculos Plantarum rariorum, quarum plantarum quintum conclave Herbarios Vivos XXXIX continet, maxima parte Herbis exoticis, & minima indigenis, refertos: exceptis illis, quæ in chartis à me conservantur.

In re Anatomica conservantur in liquore ultra 1300 objecta.

Ne dicam de Thesauro quodam majore, in quo abscondita sunt Animalia quadrupeda majora balsamata. Nec de Rupibus plurimis, quibus aut impositi, aut adnati sunt Rami marini, Corallia numerosissima. &c. &c.

Hisce adde Thesaurum minorem, in quo continentur affectus varii, ex hominibus collecti, & tam bene balsamati & conservati colore naturali, ut videantur modò è corpore desumpti. Inter quos est Intestinorum susceptio, Plexus Choroideus in Hydatides mutatus, & repertus à me in homine, qui mente captus è vita excessit. Lien grandinibus, ut vulgò loquimur, refertus. Calculus è vesicula fellea per anum ejectus. Portio Pulmonis phthisici exulcerata: Portio Hepatis in Hydatides conversa. Fractura Ossis femoris in collo Ossis, ubi notandum, collum plane deficere, aut in nihilum fuisse redactum, ubi natura ligamenta fortissima substituit. Placenta uterina in Hydatides mutata. Hæc & cetera in liquore videri possunt, ne quis de veritate dubitet.

De Conchyliis & Petrefactis non multum dicam, cum duos tantum habeam Thesauros, ejusmodi rebus refertos, & in ordinem dispositos. Reliqua, quantumvis numerosissima, nondum in Thesauris sunt reposita.

Itaque satius fore existimavi, post hujus Thesauri editionem, me denuo conferre ad ulteriorem humanorum reliquorum descriptionem, quod opus libenter ante obitum absolverem, si Deus Ter Optimus Maximus mihi ulteriorem vitam concedere dignetur.

Hisce

Hisce omnibus ita perpensis, mirandum non est, neminem hactenus omnia perlustrasse, quæ in quinque nostris continentur conclavibus, tam majoribus, quam minoribus, nam pauci tertium intrarunt, multo minus quartum, aut quintum viderunt, propter temporis penuriam, vel quod saturati fuerint, antequam ad cetera conclavia sese contulerunt; Proposui itaque nonnullis, si velint omnia videre, & singulis hebdomadibus bis me convenire, me illud non excusaturum; considerando illud (ratione dispendii temporis) tanquam communem visitationem aut consultationem medicam. Olim, cum nondum gauderem tanta copia rerum Anatomicarum, illud auspicatus sum cum curiosissimis quibusdam Medicinæ Studiosis Germanicis solummodo circa res Anatomicas, credentibus, hoc posse perfici intra tres menses, sed quantumvis singulis diebus per horam, & quod sæpius excurrebat, me convenerint, ne quidem absolvebamus duo conclavia: nam illud non perfunctorie peragebatur, ast singula objecta, uti decet, perspeculabamur.

Tota quidem Civitas Amstelodamensis momento fere ex altiore loco videri potest, non autem singula domicilia, multo minus, quod in iis continetur; sic quoque, qui rite omnia, quæ intra quadraginta sex annos collegi, conspicere vellet, illud brevi temporis spatio absolvere non posset.

Interim ut L. Benevolus hanc primi Thesauri Animalium descriptionem æqui bonique consulere velit, ex animo opto, malevolis autem meliorem mentem apprecor.

** *LAMB.*

LAMB. BIDLOO

IN CELEBERRIMI VIRI

FREDERICI RUYSCHII,

Anatomiæ & Botanices Professoris, nec non Academiæ Curiosorum Collegæ, &c. &c.

GAZOPHYLACIUM

UNIVERSALE.

Vi Microcosmi reserans penetralia dudum
Ruyschius, *& felix externa & summa pererrans,*
Intima detexit, Medicosque reduxit in usus,
Democriti quod non Atomi, aut Commenta Renati
Verticibus præstant, nunc Thesaurarius *audit*
Gazarum innumerûm, queis larga opulentia Cræsi
Cedit, Atapalipæ, divi Salomonis & aurum;
Et Lapis Aurifaber projectâ est vilior ulvâ:
Illi quippe domi quantus cumulatur acervus
Rarorum omnigenûm nostro cœloque soloque!
Congestum hic videas, dispositumque ordine justo,
Charus Phœbo Eös & roscidus Hesperus, Auster
Torridus, & Boreas gelidis quæ suppetit oris:
Nullum etenim Terræ spatium, sub sidere quonam,
Aut Zonâ, haud utilis moles, nunquamque beata
Fructibus, aut homini nullum adportata tributum.
Caucasus & Rhodope, præruptusque Hæmus & Alpes,

Hor-

Horrendo æternis nivibus sub vertice tecti,
Æthna & Vesuvius, fluida inter sulphura, flammas,
Et cineres, tophosque scabros, vegetantia servant
Germina, viviparumque excludunt largiter ova.
Hic, velut è Phariis gens omnis subdita Cancro
Detegitur speculis, latè terraque marique,
Cui volupe & licitum est, toto circumspicit Orbe,
Quæ fovet in gremio dives Berecynthia, seu quæ
Suscitat immensus profundo è gurgite abyssi
Oceanus, placidis rapidisque in fluctibus amnes
Quæ gignunt, liquida & volitat super aëra, quidquid
Pulchrum in exiguo spatio natura recondit:
Ut Microcosmon statuas hic jure secundum.
Quis Balænarum tam immania corpora tantis
Condiat expensis? nam vix tot Balsama Memphis
Sudaret, lachrymæ Nabatheo in cortice dudum
Deficerent. quem monstra juvat spectare, recedat.
Numinis atque artis miracula maxima fulgent
In minimis, si quos rugientem horrire Leonem,
Tigridis aut Ursi truculentorum ora cruenta
Delectent, caveant ne sit damnosa cupido:
Nam tuto & penitus rarò cicurare licebit:
Quin dens carnivorus, lacerandoque unguis aduncus
Prosiliant, quum dura fames, furiæve salaces
Reddunt indomitos verbis, flagrisque Magistri.
Securis animis hic Pusio pascit ocellos,
Decrepitusque Senex, mollisque pavore Puella,
Dipsas, nec Coluber, nec Bufo, Vipera & Aspis,
Formoso licet adspectu, maculisque striisque,
Auro atque argento, fulvisque coloribus extent,
Decipient nullum incautum, aut formidine Lethi
Terrebunt, quanquam sublatis undique cristis,
Et linguis bifidis, terribilique oris hiatu,
Prosiliant, oculique micent; alisque Dracones
Expansis, curvæ & virulentus acumine caudæ,
Scorpius imminéant, Salamandra est orba veneno,
Indica, quam grandis, non fundit Aranea telum
Mortiferum, aut diram Peruana Lacerta salivam.
En! tibi marmoreo tam pulchram vellere Ranam,

 At-

Atque Arabum inscriptam formis, sub sidere natam
Australi, Anguillam! meliusque hæc signa relatam,
Quam flos, exsurgens Hyacinthi è sanguine, nomen
Exprimat Ajacis, volitantes cernere pisces
Vulgatum; at Feles, quibus est ab Vespere *tristis*
Minëides titulus, nigris venarier alis,
Quis credat! nisi nos Venatrix ipsa doceret;
Quisnam Animal dorso fœtus excludere! quisnam
Jam natos catulos Glires in viscera matris
Ire, redire! oculis fidus nisi testis adesset.
Humanam prolem Veneri libasse secundò
Sexubus ambobus plura experimenta negabunt;
Hocce frequens brutis clarè genitalia produnt.
Angues bicipites Calabrorum habitare vireta
Mentitum Cajum nostri dixere per ævа,
Quos tamen hic spectes geminis cervicibus aptè
Distinctos, capitum justâ constante figurâ.
Exquisita illinc trahat sua quemque voluptas.
En! Conchæ, Cochleæ, Conchylia, Buccina, ab oris
Indorum utrorumque, aut quæ Chinensium arenis,
Seu in Erythreï splendescunt littore Ponti,
Et vada Barbarico tradunt Getulica Mauro;
Vel quæ Tyrrhenum, Siculum, Ægeumque procellis
Eructat pelagus, scopulisque hæsere Britannis,
Ecce! immaturus fulgens in viscere matris
Unio! quam nitidis distincta Corallia ramis!
Æquore & in salso cum fructu & semine stirpes!
Cui nihil in censu Thetyos pretiosa supellex,
Horreat, exhalent tetram exta humana Mephitin,
Ecce! Semirameos noster quos Dædalus hortos
Condidit exiguis in rupibus! ecce! Corollas
Sertaque, tam vario concinnoque ordine plexus.
Sicuti Hamadryades formoso tempora Adoni
Dicitur innexas; remanente vigore Colorum
Floribus annosis, læte & viridantibus herbis;
Miserit huc liceat Ganges & Nilus, Hydaspes,
Aut Araris. Batavis omnis fert omnia Tellus.
His superirreptant quæcunque animalcula scissis
Volvuntur membris; summos habitantia montes.

Præ-

Præruptos scopulos, rigidoque cacumine Rupes,
Valles umbrosas, spumâ & stagnante paludes;
Quæ, Metamorphosi miranda, è vermibus orta,
In volucrum formas abeunt, & repere nuper
Terricolæ assueti pinnis nunc aëra vibrant;
At redit in patrum mutata propago figuras;
Calcat humum, donec, positis exinde vicissim
Exuviis, suppressum animal è carcere amictu
Splendidiore volat, quam Majestate superba
Assyriæ Reges solium ascendisse refertur.
ô Non scrutandum! ô nullâ effabile linguâ!
Prodigium! haud ullis imitanda potentia dextris.
Ille Opifex unus: seu quis præstantior alter
Archetypis! qui tot, tam spreta animalcula solus
Pollice divino fingens, super omne ferarum
Et pecudum quam grande decus, rutilante colorum
Fulgore, ad variè radiantia lumina, pinxit:
Imo adeo: ut gemmis queiscunque, nec ulla metallis
Gloria splendoris, quâ non insecta nitescunt.
Adspice Mordellas alis crepitante susurro
Auras sulcantes! strepitu Muscasque canoras,
Cantharides toto rutilantes corpore Iberas,
Et Batavûm pueris oblectamenta volatu,
Innocuos Scarabæos & pastas rore Cicadas,
Bruchum inter segetes, agiles per prata Locustas:
Nonne virent similes Beryllo, Anchite, Smaragdo!
Vidimus, ut vero pedibus fulgere Amethysto
Cantharidem, dorso Sapphirum induta micantem.
Fulgore Anthracino & flammas imitante Pyropo,
Vel carnem Sardô, seu suave rubente Hyacintho
Hæc, oculos Onychen simulantes illa volutat,
Casside Rhinoceros caput obvelatus ahenâ.
Aurea squamatim lorica in pectore nigri
Bucerati. Alpino clauduntur crura vaginis
Auratis. Cocco saturos quot America mittit!
At Scarabæorum genus innumerabile quisnam
Explicet calamo, quas non pinxisset Apelles,
Nestoreïs artem complesset bis licet annis.
Denique sunt quædam tanto haud splendore corusca,

 Exter-

Externâ & facie nobis fordere videntur;
Ut Tineæ & Blattæ, Pulices, Culicesque molesti,
Putidus & Cimex & Centipedes Scolopendræ,
Quæ stolidè malesuada cohors, ausuque nefando
Imperfecta vocat; sed & his tu propius adsta,
Gens inimica Deo; cerne abjectissima rerum,
Cerne Metallorum fæces, calces & adustas,
Tubera & Boletos, Bryon, & quæcunque putatis,
Naturam damno Arboribus, satisque creasse,
Quisquilias quin imo fracidas, atque inde renatos
Cum fungis Vermes, & in his fateare necessum est,
Humanorum operum vel præstantissima tantum
Inferiora, Adamas quantum sterilissimâ arenâ
Nobilior, quantum cæno pretiosius Aurum.
Dicite Philosophi quisnam ordo Particularum,
Lumine quo in tenebris Solis radiante navarchis
Cornea per pelagus caput est laterna Locustæ?
Pensilis & Lychnis per noctem Lampyris altam.
Judæos satiasse famem vix creditur ulli
Acridibus; magnique illas Pythonis ad instar,
Jugera tot segetum, pomæria, pascua, silvas
Depopulasse olim, Nasonica fabula multis:
En! tamen hic hostes ingenti ex agmine captos.
Tradimus Hesperiis & Eöis gentibus Aurum,
Argentum & Gemmas & Aromata, dummodo diram
Non feret hanc pestem benedicta Batavica tellus.
Papæ! quanta acies, quot millia Papilionum!
Qui, genere & formâ varii, discrimine quanto,
Quisque suæ stirpis speciem, faciemque reservat;
Qualiter humano vixdum de stemmate fratres.
Caudæ, Alæ, Furcæ, Scutumque, Antenna, Proboscis,
Cornua, sunt eadem, quin eodem tincta colore.
Dilutum intensus non obruit, ille vicissim
Cedit: purpurei de sanguine Adonidis orti
Vel spirante animâ Narcissi, seu Hyacinthi,
Vulnere aut Plutonis flores, fulgens Amaranthus,
Nullum inter sese disturbant ordine lumen;
Et Rosa cum Violis tam dulce rubentibus, alba
Lilia virgineum, nigra per Vaccinia, amittunt

Nil

Nil decoris. Calthæ, Crocus & Chryſanthemis, Iris
Et Cyanus, quidquid campus producit apricus
Floridum, in excultis ubicunque aut naſcitur hortis,
Succis quam nitidis exornant Papilionum
Tegmina! quam variè depicti verſicolores!
Belliden ut videas perpulchram, ſeu Anemonem.
Illius en! chlamydem limbis, vittisque nitentem
Auratis. Tunicam ſuccingit fimbriâ & alter
Argento. Hoc alis guttatim hærere Phalænæ
Dixeris, & princeps nullâ ſub veſte ſuperbit,
Quin tegetem affirmes veteri centone reſartam.
Omnigenis formæ veſtis luſtrate tabernam;
Sive Theatralem Trabeam, Pallamve dolentis
Expetis, aut Cycladen, Stolam, Sagulamve, Togamve.
Gallia veſtitus cui Dictatura videtur
Perpetua, ambiguum mutando Protëa vincens,
Forſitan hinc artis fabricam, normasque reſumpſit.
Artibus his magicis Europa ut Simia geſtit.
Da veniam pueris. ſervi pro ſtigmate limbis
Fiant Erucæ. Diffuſis illa puellis
Deſidiâ & luxu. fiant inſecta, Chimæræ.
Rugoſam at Clytiam, confectam ætate Sibyllam
(Sollicitura procos juvenes ut anicula Thaïs)
Reticulo ornato vittis, viridique corallâ,
Et Chlamyde & Strophio ſuccinctam videris albo,
Ride. Verſalico turrito ſi Caliendro
Calviciem aut Cirris texit, miſerere Catullæ:
Luſtra miſella decem numerans vult Puppa videri;
Nubere ne impediat Lex Pappia dura juvenco.
Ride. Forma viros neglecta decebit; *at ecce! ut*
Ille Chremes vincit Mimos edentulus omneis!
Quam bene conveniens tibi pænula Cercopitheci
Stulte Midas! ô quam bellulus is Menedemus!
Ille, comâ canum fulvâ abſcondente capillum,
Syntheſin indutus, digito crepitante Choraules,
Annos decrepitos præſumpſit fallere amicæ.
Deſine tam mulier Gallo indulgere Batave.
Exomiden primam ſartore Lutetia Regis
(Scilicet) inſtructam dedit huic ſoli Ardelioni,

Et

Et Thraso plumatus magis hac, quam fortibus armis,
Conspicuus, reliquos naso subsannat adunco.
Dave, ecquid pudeat Latum succingere Clavum!
Nec nisi Sequanico pictus textore placebat;
Ut quasi Patricium te Sponsum Galla salutet.
Cistiger hinc annos vix tres profectus ad Indos
Irus, tam tenui mercede & tam cito Cræsus!
Quid Domini . . . . Lapidi forte hæc narrabimus. esto.
Desipiant. Hæreat nunquam sanabile amictum
Mutandi assiduò Cacoëthes: dummodo nobis
Insanos inter non insanire licebit,
Ellebori quos vix curabunt jugera mille.
Hæc Lymphata Lues non cedit Gallica, quamvis
Tentet Atlantiades validis argenteus alis.
Hæc Polypis & Afris nostratum. Papiliones
Cælitus instructo & stabili gaudete decore.
Sed quenquam obstupeat, nos nudos nascier, illos,
Viscere in materno latitantes, veste superba
Induperatorem summum cinxisse; quod ipsam
Chrysalidem aurato in cunis velamine volvit,
Ut primogenitam natorum ad sceptra paterna.
Desine mirari, aut verbo temerare profano
Numinis arbitrium in promptu est causa. Monarcha
Omnipotens Bruta hæc penitus peritura sigillis
Augustorum operum, majestatisque verendæ
Exornans, vitam vix uni destinat anno.
Menstrua non desunt, nec & Hebdomadalia, Musca
Auroræ exortu nata, & sub Sole supremo
Fœmina juncta Mari, fœcundaque vespere mater,
Lucifer extinctam rediens cum patre tuetur;
At te immortali divinorumque capace
Mente beat, tutò ut dominari in cetera posses,
Fatisque exactis mundo meliore fruaris.
Hactenus ad nostrum producta animalcula votum
Ite; sepulchrales caveas repetite, domosque.
Ite una Vespæ, non irritare Crabrones,
Bombylides, Grilli, Ricini, sævique Tabani
Quid mihi vobiscum est! Cerebrum, mentemque Camænis
Obfuscat nostris volitans tam densa caterva;

Haud

Haud aliter quam si fumosus inesset Jäcchus.
Diffugere nubes gravidæ temulentia mentis,
Nectare tam vario, placidâ discussa quiete.
Occiduo Titane animus haurire recentes
Quid vetat herbarum! quin nos venerabilis Horti,
Custos eximii portis invitat apertis.
Pergamus tutò: nam Te, Castissima Virgo,
Hic nulla obscæni terrebunt spectra Priapi.
At, procul hinc! quænam portenta hæc! sub Jove clauso
Hesperidum Auratis Malis Nemus & Cinyræi,
Floriferum pueri saltum tam suave virentem;
Quæ nunquam pluviis, ferace aut rore madescunt;
Nullus humi fluvius fibras sublactat arentes,
Nilus & exspatians pingui non nutrit aristas,
Glebâ; nec lætis radiis arridet Apollo,
Cynthiave, ereptum sibi deflens Endymiona,
Nocturnis Lachrymis plantis non stillat anhelis;
Nec mulcent tepido Zephyri spiramine flores.
Sidera secreti non mittunt munera amoris.
An nova progenies Cælo, vel Colchide missa,
Carmine Medeæ! quid enim non carmina possunt!
Nil minus, ô absit! peramæna hæc silvula nulli
Sagæ, sed Ruyschi *referenda est gloria dextræ.*
Cui, quanquam Ææo Cælo deducere Lunam
Cantu ridiculum, privare aut vitibus uvas;
Grande nefas Magicâ tam tristi accingier arte;
Ille tamen valuit, quod nunquam Colchica, Vates
Pelignus liceat primam reparasse juventam
Finxerit Æsoni: nullo tamen illa veneno,
Diris Thessaliæ, Ponti seu Phasidis herbis,
Quantum intonuerit, quotiesque recoxerit, ævis
Eripere atque atavum sero proferre nepoti.
Ruyschius *hoc. spectant annosa cadavera patrum*
Nati natorum; sed non horrenda rigore,
Membrorum, aut faciem velata bitumine nigro,
Pyramidi ut quondam credebat corpora Memphis.
Flexibiles videas artus, tenerosque lacertos,
Dormire exanimes hic dixeris ore decoro:
Viscera quin etiam Ventris, Cor, Pulmo, Cerebrum

*** *Mollia,*

Mollia, ut & densâ durâque sub osse medullæ:
Ac, nisi congenitum scires cessisse calorem,
Vivere revera jures post funera corpus.
Talia qui potis est, condire animantia norit
Lubrica, nesciret vacua & vegetantia succis!
Ad nova Thesauri *viridis præconia Musæ,*
Quam comis hic Custos! nec quisquam in limine latrat
Cerberus. Huc hortos versus; per pascua & arva
Illuc; in silvam, vepretes, dumetaque ducit
Hæc via. Terrarum quidquid complectitur Orbis
Visitur: ut Regum prisci sapientior ævi,
Hyssopo ab tenero pervasti ad culmina Cedri
Edoctus Libani, tamen hic addiscere mille
Haud dubiè posset: nequenim tulit illius ætas,
Aut humus, in Batavûm terris, Septemque Trionum,
Quæ, mediis nivibus læto ridentia flore,
Ut propria exsurgunt sibi credita munera Cæli;
Nec magis Orbe novo quæ, tot post secula, vidit
Subjecta Australi magnus Vesputius Astro.
Vah! iterum atque iterum, quænam hæc opulentia! quotquot
Et genere aut patriâ geminis distantia Mundi
Cardinibus, longo quantum huc transvecta labore!
En! nemus Æmonium, læta & Theumessia Tempe,
Floribus Hybla, Thymo fragrans Actæus Hymettus,
Judicio & Paridis fatali insignior Ida!
Hic Ver perpetuum, nec & Æstas torrida adurit,
Autumnus variâ statione haud noxius uvis;
Bruma nec in flores, segetes, aut gramina sævit.
Spectatum extremos quid opus curratur ad Indos;
Dum sese hic offert dives Malabaricus Hortus.
In classes distincta suos quæcunque leguntur,
Arborum & Herbarum doctis discrimina signis.
Eho! jam satis est: nova ne vertigo recrescat,
Quondam Insectorum veluti stipante catervâ:
Qualiter hesterno venas inflante Falerno
Silenus titubat, rediens ad pocula mane.
Vos igitur silvæ, viridaria grata valete.
Nos, mea Calliope, Platani Cretensis in umbra,
Quam nunquam infestat ferali carmine Bubo,

Sisa-

Sistamus . . . . . . Testa hæc quidnam cariosa meretur
Tollas ? ô, inquit, non noti nulla cupido.
Inveterata fiet Japeto magis & Chaos ipso :
Displicet antiquæ tibi dum veritatis imago!
Ales equus, Perseus, cirri Phorcynidis, Atlas
In montem versus, puerilis fabula dudum;
Si Metamorphosis vestigia vera placebunt,
Huc ades; in lapides, priscâ remanente figurâ,
Invenies Cochleas quascunque, Corallia, Echinos,
Cancros & Pagros, Strombites, Ostrea, quidquid
Testaceum in ponto nutritur. Piscibus, ecce !
Nec squamæ, pinnæ, nec & integra viscera desunt.
Arboreos truncos, frutices, cum frondibus ipsis
Et flore indubia specie cognoveris. unde,
Quæritur? his saxis, quibus evelluntur, an illis
Sit natale solum? vel ut in Matrice recepta
Sic crescant mutata simul, vegetantia vivo ut
Semine? seu potius, quod jam fruticantia glebâ
Circumfusa manent, genuinis ut modo fundis
Ejecit Pelagus? quum, densis imbribus auctum,
Exspatians fines & montes desuper omneis,
Fluctibus undarum validis, velut ariete crebro,
Præcipiti implerit per strata cacumina lapsu
Valles, oppressis queiscunque latentibus illic,
Sulphureo quæ halitu, fluido nitrique vapore
Electo, in lapides veros abiisse videntur.
Petræfacta Polis geminis, quam dissita zonis,
Climate, Zodiaci quantum statione remota,
Hic spectare licet, simili circumdata glebâ
Concretâ, scopulis hisce incumbentibus altis.
Ostrea, millenis stadiis ab littore mille,
In mediis silvis, profundisque eruta cryptis,
Indicis æterni decreto totius Orbis
Diluvio extincti quisnam hæc monumenta negabit!
Ergone inexhaustum nunquam satiabitur æstrum
Thesauros *aliis cumulandi ! Matris avulsa*
Magnæ visceribus, genitivisque abdita venis,
Æs, Aurum, Argentum, Stannum & quæcunque Metalla,
Cernite & affines Mineras, Cristalla, Salina,

LAMB. BIDLOO

IN CELEBERRIMI VIRI

FREDERICI RUYSCHII,

Anatomiæ & Botanices Professoris, nec non Academiæ Curiosorum Collegæ, &c. &c.

GAZOPHYLACIUM

UNIVERSALE.

QVi Microcosmi reserans penetralia dudum
Ruyschius, *& felix externa & summa pererrans,*
Intima detexit, Medicosque reduxit in usus,
Democriti quod non Atomi, aut Commenta Renati
Verticibus præstant, nunc Thesaurarius *audit*
Gazarum innumerûm, queîs larga opulentia Cræsi
Cedit, Atapalipæ, divi Salomonis & aurum;
Et Lapis Aurifaber projectâ est vilior ulvâ:
Illi quippe domi quantus cumulatur acervus
Rarorum omnigenûm nostro cæloque soloque!
Congestum hic videas, dispositumque ordine justo,
Charus Phœbo Eös & roscidus Hesperus, Auster
Torridus, & Boreas gelidis quæ suppetit oris:
Nullum etenim Terræ spatium, sub sidere quonam,
Aut Zonâ, haud utilis moles, nunquamque beata
Fructibus, aut homini nullum adportata tributum.
Caucasus & Rhodope, præruptusque Hæmus & Alpes,

Hor-

Horrendo æternis nivibus sub vertice tecti,
Æthna & Vesuvius, fluida inter sulphura, flammas;
Et cineres, tophosque scabros, vegetantia servant
Germina, viviparumque excludunt largiter ova.
Hic, velut è Phariis gens omnis subdita Cancro
Detegitur speculis, latè terraque marique,
Cui volupe & licitum est, toto circumspicit Orbe,
Quæ fovet in gremio dives Berecynthia, seu quæ
Suscitat immensus profundo è gurgite abyssi
Oceanus, placidis rapidisque in fluctibus amnes
Quæ gignunt, liquida & volitat super aëra, quidquid
Pulchrum in exiguo spatio natura recondit:
Ut Microcosmon statuas hic jure secundum.
Quis Balænarum tam immania corpora tantis
Condiat expensis? nam vix tot Balsama Memphis
Sudaret, lachrymæ Nabatheo in cortice dudum
Deficerent. quem monstra juvat spectare, recedat.
Numinis atque artis miracula maxima fulgent
In minimis, si quos rugientem horrire Leonem,
Tigridis aut Ursi truculentorum ora cruenta
Delectent, caveant ne sit damnosa cupido:
Nam tuto & penitus rarò cicurare licebit:
Quin dens carnivorus, lacerandoque unguis aduncus
Prosiliant, quum dura fames, furiæve salaces
Reddunt indomitos verbis, flagrisque Magistri.
Securis animis hic Pusio pascit ocellos,
Decrepitusque Senex, mollisque pavore Puella,
Dipsas, nec Coluber, nec Bufo, Vipera & Aspis,
Formoso licet adspectu, maculisque striisque,
Auro atque argento, fulvisque coloribus extent,
Decipient nullum incautum, aut formidine Lethi
Terrebunt, quanquam sublatis undique cristis,
Et linguis bifidis, terribilique oris hiatu,
Prosiliant, oculique micent; alisque Dracones
Expansis, curvæ & virulentus acumine caudæ,
Scorpius immineant, Salamandra est orba veneno,
Indica, quam grandis, non fundit Aranea telum
Mortiferum, aut diram Peruana Lacerta salivam.
En! tibi marmoreo tam pulchram vellere Ranam,

Atque Arabum inſcriptam formis, ſub ſidere natam
Auſtrali, Anguillam! meliusque hæc ſigna relatam,
Quam flos, exſurgens Hyacinthi è ſanguine, nomen
Exprimat Ajacis, volitantes cernere piſces
Vulgatum; at Feles, quibus eſt ab Veſpere *triſtis*
Minëides titulus, nigris venarier alis,
Quis credat! niſi nos Venatrix ipſa doceret;
Quisnam Animal dorſo fœtus excludere! quisnam
Jam natos catulos Glires in viſcera matris
Ire, redire! oculis fidus niſi teſtis adeſſet.
Humanam prolem Veneri libaſſe ſecundò
Sexubus ambobus plura experimenta negabunt;
Hocce frequens brutis clarè genitalia produnt.
Angues bicipites Calabrorum habitare vireta
Mentitum Cajum noſtri dixere per æva,
Quos tamen hic ſpectes geminis cervicibus aptè
Diſtinctos, capitum juſtâ conſtante figurâ.
Exquiſita illinc trahat ſua quemque voluptas.
En! Conchæ, Cochleæ, Conchylia, Buccina, ab oris
Indorum utrorumque, aut quæ Chinenſium arenis,
Seu in Erythreï ſplendeſcunt littore Ponti,
Et vada Barbarico tradunt Getulica Mauro;
Vel quæ Tyrrhenum, Siculum, Ægeumque procellis
Eructat pelagus, ſcopulisque hæſere Britannis,
Ecce! immaturus fulgens in viſcere matris
Unio! quam nitidis diſtincta Corallia ramis!
Æquore & in ſalſo cum fructu & ſemine ſtirpes!
Cui nihil in cenſu Thetyos pretioſa ſupellex,
Horreat, exhalent tetram exta humana Mephitin,
Ecce! Semirameos noſter quos Dædalus hortos
Condidit exiguis in rupibus! ecce! Corollas
Sertaque, tam vario concinnoque ordine plexus.
Sicuti Hamadryades formoſo tempora Adoni
Dicitur innexas; remanente vigore Colorum
Floribus annoſis, læte & viridantibus herbis;
Miſerit huc liceat Ganges & Nilus, Hydaſpes,
Aut Araris. Batavis omnis fert omnia Tellus.
His ſuperirreptant quæcunque animalcula ſciſſis
Volvuntur membris; ſummos habitantia montes.

Præ-

Præruptos scopulos, rigidoque cacumine Rupes,
Valles umbrosas, spumâ & stagnante paludes;
Quæ, Metamorphosi miranda, è vermibus orta,
In volucrum formas abeunt, & repere nuper
Terricolæ assueti pinnis nunc aëra vibrant;
At redit in patrum mutata propago figuras;
Calcat humum, donec, positis exinde vicissim
Exuviis, suppressum animal è carcere amictu
Splendidiore volat, quam Majestate superba
Assyriæ Reges solium ascendisse refertur.
ô Non scrutandum! ô nullâ effabile linguâ!
Prodigium! haud ullis imitanda potentia dextris.
Ille Opifex unus: seu quis præstantior alter
Archetypis! qui tot, tam spreta animalcula solus
Pollice divino fingens, super omne ferarum
Et pecudum quam grande decus, rutilante colorum
Fulgore, ad variè radiantia lumina, pinxit:
Imo adeo: ut gemmis queiscunque, nec ulla metallis
Gloria splendoris, quâ non infecta nitescunt.
Adspice Mordellas alis crepitante susurro
Auras sulcantes! strepitu Muscasque canoras,
Cantharides toto rutilantes corpore Iberas,
Et Batavûm pueris oblectamenta volatu,
Innocuos Scarabæos & pastas rore Cicadas,
Bruchum inter segetes, agiles per prata Locustas:
Nonne virent similes Beryllo, Anchite, Smaragdo!
Vidimus, ut vero pedibus fulgere Amethysto
Cantharidem, dorso Sapphirum induta micantem.
Fulgore Anthracino & flammas imitante Pyropo,
Vel carnem Sardo, seu suave rubente Hyacintho
Hæc, oculos Onychen simulantes illa volutat,
Casside Rhinoceros caput obvelatus abenâ.
Aurea squamatim lorica in pectore nigri
Bucerati. Alpino clauduntur crura vaginis
Auratis. Cocco saturos quot America mittit!
At Scarabæorum genus innumerabile quisnam
Explicet calamo, quas non pinxisset Apelles,
Nestoreïs artem complesset bis licet annis.
Denique sunt quædam tanto haud splendore corusca,

 Exter-

Externâ & facie nobis sordere videntur;
Ut Tineæ & Blattæ, Pulices, Culicesque molesti,
Putidus & Cimex & Centipedes Scolopendræ,
Quæ stolidè malesuada cohors, ausuque nefando
Imperfecta vocat; sed & his tu propius adsta,
Gens inimica Deo; cerne abjectissima rerum,
Cerne Metallorum fæces, calces & adustas,
Tubera & Boletos, Bryon, & quæcunque putatis,
Naturam damno Arboribus, satisque creasse,
Quisquilias quin imo fracidas, atque inde renatos
Cum fungis Vermes, & in his fateare necessum est,
Humanorum operum vel præstantissima tantum
Inferiora, Adamas quantum sterilissimâ arenâ
Nobilior, quantum cœno pretiosius Aurum.
Dicite Philosophi quisnam ordo Particularum,
Lumine quo in tenebris Solis radiante navarchis
Cornea per pelagus caput est laterna Locustæ?
Pensilis & Lychnis per noctem Lampyris altam.
Judæos satiasse famem vix creditur ulli
Acridibus; magnique illas Pythonis ad instar,
Jugera tot segetum, pomæria, pascua, silvas
Depopulasse olim, Nasonica fabula multis:
En! tamen hic hostes ingenti ex agmine captos.
Tradimus Hesperiis & Eöis gentibus Aurum,
Argentum & Gemmas & Aromata, dummodo diram
Non feret hanc pestem benedicta Batavica tellus.
Papæ! quanta acies, quot millia Papilionum!
Qui, genere & formâ varii, discrimine quanto,
Quisque suæ stirpis speciem, faciemque reservat;
Qualiter humano vixdum de stemmate fratres.
Caudæ, Alæ, Furcæ, Scutumque, Antenna, Proboscis,
Cornua, sunt eadem, quin eodem tincta colore.
Dilutum intensus non obruit, ille vicissim
Cedit: purperei de sanguine Adonidis orti
Vel spirante animâ Narcissi, seu Hyacinthi,
Vulnere aut Plutonis flores, fulgens Amaranthus,
Nullum inter sese disturbant ordine lumen;
Et Rosa cum Violis tam dulce rubentibus, alba
Lilia virgineum, nigra per Vaccinia, amittunt

Nil

Nil decoris. Calthæ, Crocus & Chrysanthemis, Iris
Et Cyanus, quidquid campus producit apricus
Floridum, in excultis ubicunque aut nascitur hortis,
Succis quam nitidis exornant Papilionum
Tegmina! quam variè depicti versicolores!
Belliden ut videas perpulchram, seu Anemonem.
Illius en! chlamydem limbis, vittisque nitentem
Auratis. Tunicam succingit fimbria & alter
Argento. Hoc alis guttatim hærere Phalænæ
Dixeris, & princeps nullâ sub veste superbit,
Quin tegetem affirmes veteri centone resartam.
Omnigenis formæ vestis lustrate tabernam;
Sive Theatralem Trabeam, Pallamve dolentis
Expetis, aut Cycladen, Stolam, Sagulamve, Togamve.
Gallia vestitus cui Dictatura videtur
Perpetua, ambiguum mutando Protëa vincens,
Forsitan hinc artis fabricam, normasque resumpsit.
Artibus his magicis Europa ut Simia gestit.
Da veniam pueris. servi pro stigmate limbis
Fiant Erucæ. Diffusis illa puellis
Desidiâ & luxu. fiant infecta, Chimæræ.
Rugosam at Clytiam, confectam ætate Sibyllam
(Sollicitura procos juvenes ut anicula Thaïs)
Reticulo ornato vittis, viridique corallâ,
Et Chlamyde & Strophio succinctam videris albo,
Ride. Versalico turrito si Caliendro
Calviciem aut Cirris texit, miserere Catullæ:
Lustra misella decem numerans vult Puppa videri;
Nubere ne impediat Lex Pappia dura juvenco.
Ride. Forma viros neglecta decebit; *at ecce! ut*
Ille Chremes vincit Mimos edentulus omneis!
Quam bene conveniens tibi pænula Cercopitheci
Stulte Midas! ô quam bellulus is Menedemus!
Ille, comâ canum fulvâ abscondente capillum,
Synthesin indutus, digito crepitante Choraules,
Annos decrepitos præsumpsit fallere amicæ.
Desine tam mulier Gallo indulgere Batave.
Exomiden primam sartore Lutetia Regis
(Scilicet) instructam dedit huic soli Ardelioni,

Et

Et Thraso plumatus magis hac, quam fortibus armis,
Conspicuus, reliquos naso subsannat adunco.
Dave, ecquid pudeat Latum succingere Clavum!
Nec nisi Sequanico pictus textore placebat;
Ut quasi Patricium te Sponsum Galla salutet.
Cistiger hinc annos vix tres profectus ad Indos
Irus, tam tenui mercede & tam cito Crœsus!
Quid Domini .... Lapidi forte hæc narrabimus. esto.
Desipiant. Hæreat nunquam sanabile amictum
Mutandi assiduò Cacoëthes: dummodo nobis
Insanos inter non insanire licebit,
Ellebori quos vix curabunt jugera mille.
Hæc Lymphata Lues non cedit Gallica, quamvis
Tentet Atlantiades validis argenteus alis.
Hæc Polypis & Afris nostratum. Papiliones
Cælitus instructo & stabili gaudete decore.
Sed quenquam obstupeat, nos nudos nascier, illos,
Viscere in materno latitantes, veste superba
Induperatorem summum cinxisse; quod ipsam
Chrysalidem aurato in cunis velamine volvit,
Ut primogenitam natorum ad sceptra paterna.
Desine mirari, aut verbo temerare profano
Numinis arbitrium in promptu est causa. Monarcha
Omnipotens Bruta hæc penitus peritura sigillis
Angustiorum operum, majestatisque verendæ
Exornans, vitam vix uni destinat anno.
Menstrua non desunt, nec & Hebdomadalia, Musca
Auroræ exortu nata, & sub Sole supremo
Fœmina juncta Mari, fœcundaque vespere mater,
Lucifer extinctam rediens cum patre tuetur;
At te immortali divinorumque capace
Mente beat, tutò ut dominari in cetera posses,
Fatisque exactis mundo meliore fruaris.
Hactenus ad nostrum producta animalcula votum
Ite; sepulchrales caveas repetite, domosque.
Ite una Vespæ, non irritare Crabrones,
Bombylides, Grilli, Ricini, sævique Tabani
Quid mihi vobiscum est! Cerebrum, mentemque Camænis
Obfuscat nostris volitans tam densa caterva;

Haud

Haud aliter quam si fumosus inesset Jacchus.
Diffugere nubes gravidæ temulentia mentis,
Nectare tam vario, placidâ discussa quiete.
Occiduo Titane animas haurire recentes
Quid vetat herbarum ! quin nos venerabilis Horti,
Custos eximii portis invitat apertis.
Pergamus tutò : nam Te, Castissima Virgo,
Hic nulla obscæni terrebunt spectra Priapi.
At, procul hinc ! quænam portenta hæc ! sub Jove clauso
Hesperidum Auratis Malis Nemus & Cinyræi,
Floriferum pueri saltum tam suave virentem;
Quæ nunquam pluviis, ferace aut rore madescunt;
Nullus humi fluvius fibras sublactat arentes,
Nilus & exspatians pingui non nutrit aristas,
Glebâ; nec lætis radiis arridet Apollo,
Cynthiave, ereptum sibi deflens Endymiona,
Nocturnis Lachrymis plantis non stillat anhelis;
Nec mulcent tepido Zephyri spiramine flores.
Sidera secreti non mittunt munera amoris.
Au nova progenies Cœlo, vel Colchide missa,
Carmine Medeæ ! quid enim non carmina possunt !
Nil minus, ô absit ! peramœna hæc silvula nulli
Sagæ, sed Ruyschi *referenda est gloria dextræ.*
Cui, quanquam Æeo Cœlo deducere Lunam
Cantu ridiculum, privare aut vitibus uvas;
Grande nefas Magicâ tam tristi accingier arte;
Ille tamen valuit, quod nunquam Colchica, Vates
Pelignus liceat primam reparasse juventam
Finxerit Æsoni : nullo tamen illa veneno,
Diris Thessaliæ, Ponti seu Phasidis herbis,
Quantum intonuerit, quotiesque recoxerit, ævis
Eripere atque atavum sero proferre nepoti.
Ruyschius *hoc. spectant annosa cadavera patrum*
Nati natorum; sed non horrenda rigore,
Membrorum, aut faciem velata bitumine nigro,
Pyramidi ut quondam credebat corpora Memphis.
Flexibiles videas artus, tenerosque lacertos,
Dormire exanimes hic dixeris ore decoro:
Viscera quin etiam Ventris, Cor, Pulmo, Cerebrum

*** *Mollia,*

Mollia, ut & densâ durâque sub osse medullæ:
Ac, nisi congenitum scires cessisse calorem,
Vivere revera jures post funera corpus.
Talia qui potis est, condire animantia norit
Lubrica; nesciret vacua & vegetantia succis!
Ad nova Thesauri *viridis præconia Musæ,*
Quam comis hic Custos! nec quisquam in limine latrat
Cerberus. Huc hortos versus; per pascua & arva
Illuc; in silvam, vepretes, dumetaque ducit
Hæc via. Terrarum quidquid complectitur Orbis
Visitur: ut Regum prisci sapientior ævi,
Hyssopo ab tenero pervasti ad culmina Cedri
Edoctus Libani, tamen hic addiscere mille
Haud dubiè posset: nequenim tulit illius ætas,
Aut humus, in Batavûm terris, Septemque Trionum,
Quæ, mediis nivibus læto ridentia flore,
Ut propria exsurgunt sibi credita munera Cæli;
Nec magis Orbe novo quæ, tot post secula, vidit
Subjecta Australi magnus Vesputius Astro.
Vah! iterum atque iterum, quænam hæc opulentia! quotquot
Et genere aut patriâ geminis distantia Mundi
Cardinibus, longo quantum huc transvecta labore!
En! nemus Æmonium, læta & Theumessia Tempe,
Floribus Hybla, Thymo fragrans Actæus Hymettus,
Judicio & Paridis fatali insignior Ida!
Hic Ver perpetuum, nec & Æstas torrida adurit,
Autumnus variâ statione haud noxius uvis;
Bruma nec in flores, segetes, aut gramina sævit.
Spectatum extremos quid opus curratur ad Indos;
Dum sese hic offert dives Malabaricus Hortus.
In classes distincta suos quæcunque leguntur,
Arborum & Herbarum ductis discrimina signis.
Eho! jam satis est: nova ne vertigo recrescat,
Quondam Insectorum veluti stipante catervâ:
Qualiter hesterno venas inflante Falerno
Silenus titubat, rediens ad pocula mane.
Vos igitur silvæ, viridaria grata valete.
Nos, mea Calliope, Platani Cretensis in umbra,
Quam nunquam infestat ferali carmine Bubo,

Sista-

Sistamus . . . . . . Testa hæc quidnam curiosa meretur
Tollas ? ô, inquit, non noti nulla cupido.
Inveterata fiet Japeto magis & Chaos ipso :
Displicet antiquæ tibi dum veritatis imago!
Ales equus, Perseus, cirri Phorcynidis, Atlas
In montem versus, puerilis fabula dudum;
Si Metamorphosis vestigia vera placebunt,
Huc ades; in lapides, priscâ remanente figurâ,
Invenies Cochleas quascunque, Corallia, Echinos,
Cancros & Pagros, Strombites, Ostrea, quidquid
Testaceum in ponto nutritur. Piscibus, ecce !
Nec squamæ, pinnæ, nec & integra viscera desunt.
Arboreos truncos, frutices, cum frondibus ipsis
Et flore indubia specie cognoveris. unde,
Quæritur? his saxis, quibus evelluntur, an illis
Sit natale solum? vel ut in Matrice recepta
Sic crescant mutata simul, vegetantia vivo ut
Semine? seu potius, quod jam fruticantia glebâ
Circumfusa manent, genuinis ut modo fundis
Ejecit Pelagus? quum, densis imbribus auctum,
Exspatians fines & montes desuper omneis,
Fluctibus undarum validis, velut ariete crebro,
Præcipiti implerit per strata cacumina lapsu
Valles, oppressis queiscunque latentibus illic,
Sulphureo quæ halitu, fluido nitrique vapore
Electo, in lapides veros abiisse videntur.
Petræfacta Polis geminis, quam dissita zonis,
Climate, Zodiaci quantum statione remota,
Hic spectare licet, simili circumdata glebâ
Concretâ, scopulis hisce incumbentibus altis.
Ostrea, millenis stadiis ab littore mille,
In mediis silvis, profundisque eruta cryptis,
Indicis æterni decreto totius Orbis
Diluvio extincti quisnam hæc monumenta negabit!
Ergone inexhaustum nunquam satiabitur æstrum
Thesauros *aliis cumulandi! Matris avulsa*
Magnæ visceribus, genitivisque abdita venis,
Æs, Aurum, Argentum, Stannum & quæcunque Metalla,
Cernite & affines Mineras, Cristalla, Salina,

 Sul-

Sulphurea & Calces & quæ fuliginis instar,
Concreta è furnis sursum centralibus halant,
Torrenti haud solum Zonâ, sed quatuor oris
Nata, sub ustrinâ & tali conflata, recocta.
Mulciberi in Liparâ, seu Lemno, vide Barathrum
Fumos eructans, flammas Phlegethonta & Avernum.
Nos intestinum, cum fomite & ignibus aptâ
Materie, asserimus spatium quod dissecat Orbem
Solstitiis geminis; cursu quo tendit Apollo
Zodiacum annali, nocturna diurnaque adæquans
Signa horis, monstrat Solis Lunæque labores;
Ambobusque Polis nixus Magneticus Axis
Transversim penetrat, præstatque immobile punctum
Telluris Mariumque Globo. Sol infimus hic est;
Qui, velut Æthereus, validè candentibus illinc
Trajiciens radiis exclusas aëre massas
Cœlesti, internis venas aperire coëgit
Spiritibus, qui, dum luctante bitumine flammas
Concipiunt, silices, ima & suprema Metalla
Fundunt, horisono reboante fragore per antra,
Cum Terræ & Pelagi tremebundis motibus, usque
Perrupti montes, silvas, undasque in apricum
Prosiliant, sparsis longè latèque favillis:
Frigore sulphureus vapor ut sub nube coactus
Tandem, contortis in acumen ignibus ardens,
Cuspide fulmineâ per aërea vincula vibrat;
Conflatum æs, cusum & Chalibem, cautesque resolvens:
Solis enim radios non huc penetrare docebunt
Flammigero in nivibus densis Arctoä camino
Hecla & in Ægeis sublati fluctibus ignes.
Diviso Imperio Vulcanus Centricus urit
Cum Phæbo; huic subsunt Vegeta & Viventia, at illi
Regna fodinarum, lapidosaque viscera Terræ.
Quæras, unde illis, quæ tot per secula flagrant,
Esca voraginibus? primò monstraveris, unde
Soli ab Principio Rerum noctesque diesque
Conspicuè ardenti, quem, tot torrentia tela
Fundentem, vacuâ spectavit nemo Pharetrâ,
Tollitur in cœlum reparandus fomes amissum?

Dixe-

Dixerat. interea medius sese abdidit undis
Titan. nos celeri transgressi limina passu,
En ! nova vicinâ redeunt spectacula nocte,
Quæ revocare gradus, aciemque intendere cogunt.
Quam formosarum Volucrum cingente Coronâ
Porticus hæc splendet ! postremum forte Valete
Dicturæ hesperiâ aviculæ vigilatis in umbrâ.
Quid petimus ! silet omnis Avis, Pecudesque quiescunt;
Et pavida & pugnax dudum fugitiva ferarum
Turba per anfractus latebrosa cubilia quærit.
Occidit omne jubar Terrarum in margine Solis.
Ortygia, in nubibus venatu lassa recumbens,
Pindum Calliopen, me suadet adire Penates.
Amphitheatralis totâ me nocte volucrum
Circulus insomnem somni per gaudia duxit
Auroræ rediture. eja ! properemus, ut udis
Gutturulis hilares primi modulaminis Hymnos,
DIs sacros, nostræ excipiant quoque sanctius aures.
Nulla loquax, patuli largo quanquam oris hiatu!
Omnes vos igitur tacitis venistis Amyclis!
Forma negat. Libycis, geminorum Psittaci ab oris
Indorum grandes & vos Pygmæia proles,
χαῖρε dulce tuum strictis num faucibus hæsit!
ô Picæ, Ganges, seu vos Brasilia misit,
Garrula lingua tacet, quâ quondam vincere cantu
Ausis magnanimis, Musas potuisse fefellit!
Vos nostras Cerasos populatæ & Pisa, Ribesque,
Solvite tandem aliquid. subito si humana cerebro
Vox molli exciderint, vagitum edocta tenelli
Projecti Alcidis pueri, matrisque ululatum,
Salvatrix amborum; hædis agnisque balatu
Æmula; captivis mox omnis dempta loquela!
Nullane buccineo clangore Argiva salutet!
Forsitan hic glandes desunt, absurdaque pastu,
Diliciæ vobis, atque hinc Malacia resurgit,
Quâ si corripitur prægnans muliercula vestrum
Nomen & omen habet: ô Tu gratissima semper
DIs, hominique Merops, volucris Trinacria seu Cres,
ô Salve in Batavis sanctæ pietatis imago,

 Quâ

Quâ, vix dum pennis auſi ſe credere ventis,
In nidis pulli dant pabula læta parenti.
Quid ni Zinziſulas! tuus ut Terraque Marique
(In Cælo ſeptem mæſtiſſima Pleiadas inter
Dum patre extincto lachrymarum defluis imbre)
Hic amor emineat, qualem Ciconia nunquam
Glottorat annoſæ referens ſolamina matri.
Qui latus huic claudit roſtro pedibusque palumbus
Turtur, ſi gemeret, cineres & pluma referret,
Nunc ut acu pictus. Tædas viduusne ſecundas
Obtulit? ô nunquam; ſed dives America pennis
Cinxit tam variis. Hic caſtus amore prioris
Luget in æternum Viridi non fronde quieſcit,
Fonte nec è nitido potat, conſortis amicæ
Ne faciem vidiſſe putet. mœrore tacebit.
Clamoſe, ut tacitus non paſci poſſis, adeſto.
Tune ſiles noſtræ magis omnibus æmule linguæ!
Cujus Ave Cæſar victor *tot millia nummûm*
Conſtitit, an penitus facundia, Corve, faceſſit!
Quis victum exhibeat, niſi tu mereare loquendo!
Auguriis hic nullus honos. Nec caſtra Leones
Tu Batavos inter, velut olim ſigna ſequeris
Auſonidum, comes ipſe Aquilis. Relegaberis, unde
Veniſti infamis ſcelerata ad Buſta, Cruceſque.
Omne nimis vitium. te delatore Coronis
Prægnans transfixa eſt & tu nigredine pœnas
Proditionis habes. Melius nunc moriger eſto.
Fare aliquid ſaltem. Quare hic crocitare vereris!
Forte & Hyperboreus pennas tibi reddat Apollo
Albas, quum niveos montes Aquilonis oberras.
Qualiter hic Progne, Philomela atque ipſa Coronis,
Et Lepus, & Lupus, Vulpes, Urſusque videntur.
Aſteria, an quatiens tibi lingula, Caſta Coturnix,
Stringitur! inceſti Jovis hic te fulmina terrent!
Hic (ſi DIs placeat) magnus, divinus adulter
Sat faciles ubicunque videt; potiturque cupitis.
Quid mirum! in terris queis ſanguis Regius omni
Fœdâ labe caret; Thalamum violaſſe jugalem,
Grande nefas populo, ſevera & morte piandum,

Prin-

Principibus licitum; quid ni quoque furta Deorum!
Quid, lascive ales, Veneris Passercule plaustro
Auriga, haud pipas! clamosam sin tibi forte
Abstulerit vocem nimium repetita libido.
Tu quoque suavitonum cantum Philomela relinquis!
Nullus te sequitur Tereus minitante bipenne.
Ithys, Ithys stridens, Upupæ sub tegmine plumæ,
Daulidis omne nemus, latebras & lustra vagando,
Pervolat & trepidus propriâ quem dente voravit,
Quærit Ithyn miserum, inventumque ad Phasidis undas,
Non novit, nimium pretiosa veste latentem.
Qualiter imbriferam Saturnia amiciit Irin;
Deciduos oculos Argi texente Minervâ.
Tuque adeo horrendum crudelis mater, Hirundo
Celtica, quis vetuit tristes stridere querelas!
Trux nimis, ô vindex stupri truculenta sororis,
Progne, Bistonides hæc tecta subire Tyrannus!
Ille fugax Montes & silvas nocte pererrat,
Quo sua fata jubent; nec te cognoverit usquam,
Pectoris in plumis liceat Lanienа parentis
Nota, minutalis pueri de carne cruenti:
Mansit enim Geticis Luctus tua pallula in auris,
Albente & Strophio Scyticus te vestiit Arctos
Vere novo toties nostrum modulata per hortum
Quin pergas Ciris? patris vindicta Haliæti,
Puniceum quod amor te tollere, Scylla, capillum
Cogerit, hinc longum; nec & hospita tecta subibit.
Proh! quantum obstringunt vepetres nos Daulidis inter
Has Naticidas! miserandæ sortis Aëdon
Hic Itylum, insano per Te livore peremptum,
Quæris? seu dulces escas per acuta & amara
Carduus apponens gemitus in pectore claudit?
At simul insontes fraterna in cæde sorores
Zethiadas miror, tanto clamore molestas
Olim, ut & Samios sua pinguia prata, Laresque;
Linquere compulerint, mutas. sint Jasyges ipsæ,
Illarum ad Rhombum faciunt quid jurgia civis!
Quid bella...... tandem Tragici tradenda Theatri
Scæna hæc Melpomeni mestæ. nos fronte serenâ

Cal-

Calliope & cantu volucres adeamus & ecce!
Psittaculus nostras; sed & hic taciturnus ut omnes,
Seu conjuratus. quid Phœnicure moraris,
Humanum perdocte melos, cantare Deorum
Hymnos! Aurati titulum mereare perennem,
Soli quo nostri te dignavere Penates.
Quid capite averso stas Phœnicoptere nobis!
Nemo tibi linguam secturus Apicius hic est.
Quare humi inventrix Serræ, Tornique, Rotæque?
Dædaleo livore semel de Palladis arce.
Projectam nos te, Perdrix, non poscimus ultra
Nec coquus hic Angelus qui te consumere *gaudet:*
Spectatum venimus plumis quia pulchrior Indis.
Ast hic Onocratelos, inquit mea Musa, tacendo
Non nocet. Arcadicæ volucrem quis voce rudentem
Audiat, huc quamvis Lunari ex Orbe venisset.
Ille bipes Asinus tamen hic consistere dignus:
Humanâ ut bipedes porcos sub pelle latentes
Stringat inexpleti per justa opprobria ventris.
Strenue bellator, Cancri furiosior æstu,
Certò victor ades, fulget tua crista rubore
Coccineo & crispæ volitant in pectore jubæ.
Arrigitur pennis pictis tua cauda superba:
Ut Romanus eques, cingens sua tempora lauro,
Vexilla atque Aquilas in Cœlum efferre solebat,
Inter Iö Pæan, Iö Pæan vicimus; at te
Num raucedo vetat lætum cantare Triumphum!
Quorsum ingens strepitus, quo, te vigilante, ferorum
Gallorum insidiæ Tarpeïa ab arce repulsæ,
Anser! seu nimiâ farctus pinguedine torpes!
Publico ut è censu prompsisset pabula Aruspex,
Aut lacte & mulso nutrisset Cotta gulosus.
Credimus excubias nullis, quâ gente, Molossis.
Pervigiles servant Capitolia nostra Leones,
Et Brenni & Senonum furiæ, fraudesque hodiernæ
Destructæ, domitæque jacent virtute Batavâ.
Auro nos, Anser, tibi nulla Idola paramus;
Annua Romulidûm fasta aut Holocausta libantur;
Lecticâ extensum non defert pompa feretro;

Nec

Nec canis innocuus funestâ ex arbore pendet.
Hæc nos ridemus puerilia, sacra, profana:
At te, pro meritis, justo celebramus honore;
Postquam Pergamei carissima vellera capri
Et Nili abstulerunt linaria scruta Papyrum;
Fraxinus & Tilia & Fagus nec Populus alba,
Cerâ tesserulis oblitis illius usus;
Ære, Auro, Argento, nec plumbo lamina servit;
Pro Graphio & acubus nobis tua penna stiloque;
Hæc studiis facilis, fulcit tua pluma grabatum
Mollibus in stratis lassata ut membra quiescant.
Te veniente die, Te decedente canemus.
Indice Pontificis socio simulante galero
Phœniceo, Coccothraustes, trabeâque superbis!
Ut modulos Gangis Philomelæ efferre recuses!
Quis novus ille hospes tumidus rutilante coronâ,
Qui caput Augustum medius vix exerit? unde?
Dic puer. ille refert, volucrum Dominator Olympi
Australis. rectè: quæcunque potentia Reges
Extulit indomitos, suppressis legibus, ornant
Accipitrem; sublime genus; præstantia formæ;
Gloria pugnarum; sævi truculentia rostri;
Alæ terribiles cædendo, unguesque rapaces
Attamen ut pulcher, quam Majestate decorus!
Credibile est, inquit mea Musa, hunc Juppiter olim
Talem vidisset, puerum rapturus inermem
Idalium, miser hic Aquilæ formidine nigræ
Nunquam plorasset miscendus pocula divis.
Denique vos omnes longinquis advenæ ab Oris,
Quarum vox Batavas nunquam pervenit ad aures,
Anguicomo Clypeo, diræ aut per pocula Circes,
Omnimodo expansis sed non crepitantibus alis,
Immotæ hic, statis veluti simulachra Theatri!
Ætheris Eoi splendens Rex maxime & omnes
Subditi, ob eximiam formamque decusque colorum,
Quem Paradisiacum Nostri dixere; profanæ
Ternatæ Idolum; Falco qui in culmine pullos
Cinnameo excludis rapidos; tu mitior ales,
Mersa mari Alcyone, super ipsum & tendere nidos
****
Assue-

Assueta & quotquot cristallina claustra reconaunt;
Dicite...... sed jamjam repetit sua lumina visus:
Ut modo velatus per nigra crepuscula noctis
Aurorâ redeunte. idem, qui lubrica edacis
Temporis eripuit, cariei & faucibus, idem
Ruyschius *hic Volucrum demortua corpora sistit*
Ut viva; haud aliter, quam si Catalepticus actus
Artubus in rigidis dextrè proferre videtur.
At Tu vix æquans digitum, Tu pumula, pulchra
Australis Regina chori volitantis, & omni
Lumine versicolor vario, Auro atque Ære corusca,
Antipodum quæ pasta favo post funera vivis,
Forsitan excideres oblita, ingloria nostris
Carminibus! Textor, si quisquam stamine Araebni
Æmulus, hanc pingas, & eris mihi Pallade major.
Macte animo, virtute, novis tua byssina fila
Inficias succis, Cocco nec Murice parcas
Sidoneo; Albionum Crocus & sit vilior algâ;
Sit Muhamediacæ Prasinum venerabile stirpi:
Attica Cæruleum mittat pretiosius auro,
Illud & Argentum, radiis solaribus auctum,
Mulciber extendat; Lachesis subtilia volvat
In fila; hinc panoplos texendo strenuus adsis;
Perfectamque operam, pro gummi, lumine claro
Phosphorus oblineat; tum, te ipso judice certans,
In cunctis victum pleno testaberis ore;
Et si aciem sataget dextris armare specillis,
Tela tibi nuper tenuissima, tamque venusta,
Scabritie & stipulis Canabinum dixeris aptè
Peniculum, textum turbatis ordine tricis,
At cave ne fraudes Prygionum adjunxeris arti;
Ipsam dum Volucrem stamina inter Byssina texunt;
Cedo fac potius, proprio & jugulaberis ense.
Sic etenim in throno Regina Ourissia *fulgens*
Emicat, Arctophylax velut inter Sidera Cæli:
Imo adeo ut rutilans Anthrax, Aurumque politum,
Hanc juxta, ad Solis radiantia lumina, splendens
Hoc jubar in nebulæ suffusum adspexeris umbrâ.
Formosa ô soboles (multò majora canemus),

Im-

Immotis membris licet, æternumque tacendo,
Vos tamen immensæ muto celebrabitis ore
Majestatis Opus, non ullâ imitabile dextrâ;
Nec casu ambiguo, sed certis legibus orta
Divini Artificis jussu primordia rerum,
Ordine perpetuo & sancti moderamine sceptri
Pergere, & insculptus vestris Adamante Character
Pectoribus clarus, nullo & delebilis ævo,
Est Deus in nobis. *Graculos Tu Philosophastros,*
Cecropii & nostri duros secli Theodoros
Plus validis vibras, Ourissia *mortua, telis,*
Quam quæ magnificâ finxit sub imagine veri
Ingenium fallax hominum vel mille probabunt
Argumenta, vagis dubiisque immersa tenebris,
Quidve Cathedrales præsumunt Gymnosophistæ,
Per Labyrintheos stolidè comprendere Gyros,
Quem Terrarum Orbis, Cæli convexa, nec omne
Hærens temporibus spatium, numerisque locisque,
Non capiunt : solus perfectè qui sibi notus.
Hæc Divis : Priamo nostro quin demus honores!
Qui tot Myriades animantum & fertilis alvi
Terrarum fructus, congestos undique, in æva
Condiit, & nostris oculorum haud deneget omnes
Lectis deliciis; sed quis, quis talia fando
Ut vera accipiet ! grandævo hæc cuncta ferente.
Nulla illi unquam nil agendo elabitur hora;
Seu Asclepiadis Leges, Artemque periclis,
Vulnera & externos vitiati corporis artus,
Tyrones curare docet cauteque citoque;
Herbarum aut varias formas, viresque resolvit
Ut Macer in Batavis; Lucinæ absente favore
Matri reddit opem, proli lucemque negatam;
Seu perscrutatur non siccâ morte peremptos;
Corporis humani Iudex cui fabrica tecta
Ne insontem damnet, vel solvat crimine cædis
Forte reum; Medici quis sedula munia nescit?
Ipsaque quin etiam quæ supputat Otia, multis
Magnæ molis opus, cui vix è millibus unus
Sufficit, ut præstet rebus mentemque manusque:

Ergo tot studiis lassum tot adire labores
Unum posse virum peregrinus si neget hospes,
Eja! adsit, visusque fidem, super omne quod aures
Excipiunt, constare dabit. quisnam æstimet æquò
(Si rarum carum est) hanc Gazam dixeris, euge!
Tu solvendo impar, propria ut possessio cedat,
Sorte tuâ gaude, quâ perlustrare licebit
Plurimâ, quam septem Veteris Miracula mundi;
Æstu visendi, attonitos traxere per undas,
Montes & silvas & mille pericula vitæ.

THE-

THESAURUS

PRIMUS

Animalium quadrupedum, volatilium, reptilium, ac piscium, nec non Insectorum, atque Conchyliorum, &c. partim liquori limpidissimo innatantium, partim balsamo induratorum, quæ servantur in Thesauro, ex ligno Olivario confecto.

ASSER I.

N°. I. RUpes exigua, ex variis Conchyliis Indicis exiguis purificatis, ac ramulis marinis confecta, quæ innititur pedamento ex ligno oleagino, è quo Thesaurus est fabricatus.

N°. II. Phiala sicca, & in ea, Avicula Ceylanica quadricolor, nitidissima; scilicet capite colloque colore miniato, alis & dorso nigro, pectore & abdomine plumis albicantibus & cinereis prædita.

Not. 1. Avicula isthæc balsamo ita à me præparata, ut integra remanserit, ne visceribus quidem exemptis, ut adhuc viva esse videatur; præterea insidet ramusculo Cardui minimi *Prosp. Alpini*; cum autem dictus Carduus hic rarissimus sit, & capita habeat reticulæ modo à natura elaborata, gratiam conciliat visui.

2°. Operculum, quo coöperta est phiala, sericum est rubrum villosum, quo omnes ferè phialæ sequentes etiam sunt tectæ.

3°. Dicto operculo, ceu pedamento, impositus est fasciculus herbarum, florum & fructuum rariorum exoticorum; cum autem illa colorem naturalem tam bene conservarint, visum illo-

illorum, qui re herbaria delectantur, alliciunt: his quoque insident insecta varia rariora, scilicet Papilio Turcicus, rarissimus, colore ex albo, nigro & dilutè cæruleo-viridi, coloratus, cujus alæ inferiores seu posteriores longissimæ, tenue stramen latitudine æquant; hoc modo aviculæ caudam repræsentant, & hinc à me denominatur Papilio Turcicus versicolor, alis posterioribus longissimis, stramineæ latitudinis.

2°. Capricornulus Afric. viridis nitens.

3°. Curculio ex Capite bonæ Spei.

4°. Cantharides, &c.

4. Inter dictas herbas & flores etiam reperiuntur
Amaranthus cristatus rubicundissimo flore. *Cat. Hort. Reg. Par.*
Gnaphalium latifolium Americanum. *B. Pin.*
Gramen tremulum majus & minus. *B. Pin.*
Stæchas citrina. *Matth.*
Adianthum Americanum. *Cornut.*
Conyza Africana.
Milium Ind. Orient. semine nigro majori, & nitente.
Thlaspi fruticosum Leucoii folio. *B. Pin.*
Quamoclit. *J. B.* &c. Vid. Tab. I. Anim. Fig. I.

N°. III. Phiala in liquore continens Piscem, ex insula Amboinensi, qui à D°. Joh. Nieuhovio appellatur Piscis Amboinensis, & in suo itinerario Indiæ Orientalis & Occidentalis descriptus ac depictus est; ut & à Nobilissimo Viro Domino Francisco Willugbeio in sua Ichthyographia, S. Historia piscium nomine *Percæ Amboinensis*; enimvero, cum hic piscis meus cum illorum Perca marina (quam etiam in alium Thesaurum reservo) non plane conveniat, consultum duxi, hujus figuram addere. Vide Thes. Animal. I. Tab. II. Fig. 3.

Cum autem discrepantia reperiatur inter dictos Pisces, hic à me denominatur Perca Amboinensis volans, pinnis longissimis.

Dictus Piscis, ab Incolis Malaicè vocatur *Ikan Swangi*, & ab Europæis ibi degentibus, nominatur *Tovenaars Visch*, estque coloris castanei saturatioris, lineis transversis, stramen latis, idque à capite ad caudam usque, pinna dorsalis, ut & post branchiales sunt longissimæ, quemadmodum in piscibus volantibus, unde suspicor, hunc piscem è genere piscium Volatilium quo-

quoque esse, qui ad breve tempus aquas relinquentes, & super eas volantes, pisces volantes nuncupantur.

Hinc forsan incolæ, qui illic loci admodum superstitiosi sunt, hunc piscem *Ikan Swangi*, id est, Belgico idiomate *Tovenaars Visch* vocarunt, vel quia convulsiones & dira alia symptomata admiranda acquirunt illi, qui ab aculeis illorum (quibus præditi sunt) punguntur, ut ex variis relationibus percepi.

Pinnæ laterales, infimæ, ut & illæ, quæ caudam constituunt, habent quadrangulares maculas albas; Quamvis autem dictæ pinnæ in hoc pisce, radios habeant discretos, tamen non est dubium, quin in statu naturali, sibi invicem sint connatæ ope membranulæ tenuissimæ, qua in meo quoque objecto non plane sunt destitutæ, enimvero quoniam adeo tenuis est dicta membranula, facillime, antequam ad nos pervenerunt, ab illa destituuntur, & sic radiorum pinnæ à se invicem recedunt, id quod Clarissimus Willugbey quoque suspicatur circa vulgarem Percam Amboinensem.

Notandum præterea, super dictum operculum orificii hujus Phialæ reperiri fasciculum ramusculorum marinorum, scilicet Lithophyti, Abrotani marini; & inter ramulos illos reperiri Pisciculum Americanum, planum, rotundum, balsamo induratum, magnitudine fere thaleri imperialis, habentem circa caudam maculam rotundam, magnitudine ciceris, nigri coloris, quam ambit circulus albicans: & quoniam dictus pisciculus maximam habet analogiam cum pisce, quem D. Joh. Nieuhovius in suo Itinerario denominavit *Clipvis*, seu *Soldaten Visch*, idem nomen quoque retinebimus.

N°. IV. Phiala in liquore continens Locustam Africanam, maculosam, cucullatam, cujus pedes posteriores spinas habent acutas, dorsum verò & cauda obtusas; eaque insidet Opuntiæ Americanæ, spinosæ minori.

N°. V. Vespertilio Indicus, naso, clitoridi simili, instructus.

N°. VI. Phiala sicca, in qua continetur nidulus exiguus, Americanus, ovulis, ciceris magnitudine, instructus, quibus, veluti incubat avicula Indiæ Occidentalis mellivora, ita dicta, propterea quod etiam volans alimentum melleum ex floribus haurire valeat, & ab Indigenis quoque Ouruffia nuncupatur.

Nidulus situs est inter ramum Ericæ arborescentis Africanæ, flori-

floribus albis locupletissimis; huic ramo insidet quoque alia Ourussia.

Super operculum Phialæ, serico villoso rubro tectum, positus est fasciculus herbarum, ut & florum, & inter alia, etiam varia insecta, nec non Squammæ fructus Scolymocephali Africani, quarum extremitates, sericum villosum æmulantes, colore nigro sunt præditæ, ut &

Ramuli Tamarisci Gallici.

Erica Myricæ folio.

Erica Africana.

Tanacetum Africanum, Floribus decuplo minoribus. D. Pr. *C. Commelini.*

Adianthum Americanum. *Corn.*

Gramen tremulum minus. *C. B. P.*

Millefolium Africanum flore, luteo. ut &

Ramuli Fruticis cinerei Africani. *Breyn.*

Centinodii, floribus argenteis.

Pimpinellæ spinosæ, fructibus onustæ.

Plantæ Africanæ, innominatæ & nondum descriptæ, glandiformi fructu.

Chrysanthemi, flore luteo, cujus petala in exsiccatione assolent se contrahere; in hisce ita sunt disposita, ut flores adhucdum vivere videantur, ne colore quidem excepto.

Inter insecta reperiuntur exiguæ Cantharides & Papiliunculus cæruleus, ocellis plurimis subtus eleganter aspersus, D. Pettiveri, rerum curiosarum perscrutatoris indefessi, à me vero denominatur Argus cæruleus minimus.

N°. VII. Aranea ex Capite bonæ spei tricolor, ventre amplissimo crenato.

Notandum, Thorax & caput castanei coloris, pedes eodem colore persusi sunt, nec non maculis subnigris quadrangularibus, dorsum autem nivei coloris lineis transversis nigricantibus gaudet, venter margine crenatus ac eleganter est variegatus instar marmoris, id quod visum allicit, imo & illorum, qui alias abhorrent ab Araneorum adspectu.

N°. VIII. Jaculatrix Indiæ Occidentalis, exilis, à capillo dependens, hæc ore aperto inhiare videtur fœtui Gliris sylvestris Americani, bulgam gerentis in imo ventre, pro fœtuum introitu,

troitu, ut & exitu: in illa bulga reperiuntur Mammæ & Papillæ, quas sugendo arripiunt fœtus.

Not. Dictam Jaculatricem optimæ esse notæ, ejusque gesticulationem ita per artem esse formatam, ut eam tanquam vivam, & naturaliter prædæ inhiantem, repræsentet.

N°. IX. Serpens Americanus bicolor, ramulo Jasmini Afric. Ilicis folio, floribus albis *C. Commel.* interpositus est, & fœtui incogniti quadrupedis, Animalculi sylvestris Americani, exiguo & albissimo, inhians.

N°. X. Scorpius Africanus niger, magnitudine Cancrum Germanicum fluviatilem majorem æquans, in liquore limpidissimo conservatus, super phialæ operculum reperitur fasciculus plantarum, florum & fructuum; inter quæ reperiuntur, præter prædicta, Absynthium Seriphium marinum.

Frutex cinereus Africanus. *Breyn.*

Alsine, rara non descripta.

Laurus Africana, Querci folio. *C. Comm.*

Filago Indiæ Orientalis. *Nobis.*

Baccæ Cinamomi tam perfectæ, quam imperfectæ.

Achmellæ capitulum, seminibus onustum.

Abrus. &c.

Hisce insident sequentia insecta. Cochinella rubra nostras, multis maculis nigris notata.

Curculio. *Pettiv.*

Erucæ albæ, maculis nigris quadrangularibus præditæ, mihi, Ribesii helluones; quoniam Ribesii nigri folia devorare assolent; dictæ Erucæ tam nitide præparatæ, ut adhuc vivere videantur, ne gesticulatione reptatrice quidem neglecta.

N°. XI. Serpens exiguus Africanus nitens, lineis albis & nigris secundum longitudinem ductis, cum autem per herbas Africanas serpere soleant, addidi ramum Ficoidis Africanæ, folio triquetro minori.

Supra infimam herbæ partem reperitur quoque Bufo parvus cinereus, maculosus, cujus dorsum lineâ albâ notatur: hic ore aperto & distento Serpentem arripere videtur.

In operculi fastigio reperitur compages, seu fasciculus florum & seminum, inter quæ sese videnda quoque exhibent, semina anisi stellati, ut & insecta, inter quæ Scarabæus minor nitens.

N°. XII. Serpens exiguus Indicus, ore detinens Pisciculum parvum coloris argentei, ex iisdem oris.

N°. XIII. Eruca Africana crassa & rara, & capite & anterioribus pedicellis coloris fusci, corpore nigro, dorso tuberculis brevissimis & crassiusculis, ceu spinulis, prædito; quorum tuberculorum duo in utroque latere aureo colore splendent, quasi specula exigua, pone caput vero duo processus spinosi bifidi quoque visui sese offerunt: huic insecto adstat ramulus Africanus, floribus onustus.

Supra operculum visuntur inter alios flores, Millefolium Africanum, flore luteo, Thlaspi Halimi folio, flore albo, &c.

N°. XIV. Phiala sicca, in qua conservatur Turdus Indicus versicolor.

Operculum phialæ ornatum est fasciculo flosculorum, & fructuum, inter quæ fructus Arizari, angusto folio.

Mundubi Pisonis.

Squamma sericea, villosa nigra Scolymocephali Africani.

Glandes Turcicæ, cupulis spinosis, seu asperis.

Flores Reginæ prati.

Fructus Euonymi Virginiani latifolii.

Rhus Afric.

Corruda Africana.

Oryza Indica.

Muscus clavatus. *Dod.*

Ferri Equini siliqua.

Trichomanes.

Centinodia, floribus argenteis.

Tanacetum Africanum odoratum.

Juniperus Africana &c.

N°. XV. Cerastes Ceylanicus, cinereus, & maculosus, supra ocellos, veluti duo cornicula gestans: in eadem phiala innatare videtur Pisciculus Africanus cinereus, barbatus, quatuor lineis albis longitudinalibus præditus, estque de genere Bagre *Marcgr.*

Pone dictas phialas reperiuntur varia balsamo indurata, & ita præparata, ut statum naturalem & vitam haud amisisse videantur.

N°. XVI. Lacerta Americana, hæc ore suo detinet prædam suam, nempe Crabronem Africanum rubrum, maculis nigris notatum.

N°.

Nº. XVII. Spinosa Lacerta Africana, corpore squammoso, aspero, & cauda spinosa.

Nº. XVIII. Echinomelocactos Americana, spinis brevioribus; cum autem è rupibus emergere soleant, rupi imposui, super quam quoque reperiuntur rami Litophyti Africani.

Nº. XIX. Echinus marinus Turcicus, cum suis longissimis nigris pinnis.

Nº. XX. Thlaspi, Rosa de Hiericho dictum, *Moris.* seu Rosa Hierichontina vulgò. *C. B.*

ASSER II.

Nº. XXI. SErpens exiguus Americanus albus, eleganter maculis nigris notatus; hic, capite sursum erecto, Pisciculum Africanum argenteum, planum & rotundum, lineis quatuor latis, nigris, notatum, videtur captare.

Phialæ operculum ditatum fasciculo plantarum, quas inter, præter præcedentes, quoque reperiuntur Ramusculi, sc. Musci arborei exotici, qui excreverat ex arbore, ad sex circiter ulnarum longitudinem.

Equiseti Africani, flosculis luteis.

Campanulæ Valerianoidis, &c.

Nº. XXII. Serpens Americanus exiguus, albus, lineis undulatis transversalibus, castanei coloris, præditus, estque è genere eorum, qui male dicuntur, & perperam habentur pro bicipitibus, nam uno tantum præditi sunt capite.

Nº. XXIII. Phiala duos continens Pisciculos Africanos, rarissimos, quorum inferior Piscis Africanus lobatus à me dicitur, quia lobum planum, pro pisciculi magnitudine, satis magnum, inter caput & abdomen dependentem, habet; hic pisciculus ex castaneo & albo colore variegatus, nullisque squammis præditus, attactu subasper.

Superior verò Pisciculus ob gutturis extensionem Gutturosus à me dictus, exiguis sqammis superbiens, coloris argentei; cum autem à capillo dependeat, pinnasque habeat expansas, liquori innatare videtur, modò nonnihil moveatur phiala, in qua continetur.

Africa quoque produxit hunc piscem.

N. XXIV. Rana Americana, colore marmoreo eleganter colorata, & in liquore conservata.

N. XXV. Eruca Americana maxima, pilosissima, suntque pili longissimi, colore ex nigro & albo variegati, ac dense stipati, ceu in cane aquatico, itaque, ne nomine, quo adhuc destituta est, diutius careat, à me vocabitur Canis aquaticus.

Notandum præterea, quod ramo arboris Nucis Moschatæ insidet, & tali quidem gesticulatione, quasi folia devoraret.

N°. XXVI. Piscis Africanus planus, albus, octo, novemve lineis transversis nigris gaudens, estque è genere eorum, qui in præcedenti *Clip-Visch* denominatus est.

In fundo phialæ reperitur quoque Serpens exiguus Americanus albus, eleganter maculis nigris notatus.

N°. XXVII. Eruca Americana, pilis longissimis obsita, in quorum fastigio tuberculum apparet, instar ovorum pediculorum; hi autem vix apparent, nisi oculis armatis.

Operculum, ut antecedentia, gaudet inter cetera quoque flore arboris Coral. ramusculo Arbusculæ portoricensis lactescentis, foliis Quercinis, spinis geminis ad singulorum foliorum exortum, exasperatæ, *Kiggelarii*, Botanici expertissimi; præterea gaudet foliis & semine Abrus *Alpin.* seu Piso fructu coccineo minore *C. B.* ut & flore Croci verni latifolii flavi *B. Pin.* ante quinquaginta annos à me carpto, & etiamnum colore vivido prædito.

N°. XXVIII. Lacerta Africana, gutturosa, vel bulgam gerens à me dicta, eleganter lineis & maculis nigris notata. Hæc, gutture in magnam molem extenso, ita præparata, ut vitam amisisse non videatur.

N°. XXIX Phiala sicca, & in illa, Avicula Amboinensis rarissima, tricolor, in totum, sc. cum Carne & Ossibus, ita conservata, ut in vita adhuc superstes esse videatur.

In fundo Phialæ reperiuntur flores Tanaceti Africani, floribus decuplo minoribus. C. *Commel.* collegæ conjunctissimi.

N°. XXX. Loligo cum suo Ovario & foetibus imperfectis.

Not in fundo phialæ in conspectum venit portio Ovarii cum suis innumeris ovulis; præterea à capillo dependet pars Ovarii, in qua conspiciuntur innumeri embryones Loliginis, quæ eousque

que

que pervenerunt, ut illarum ocelli luculenter videri possint.

Operculum obsitum est ramulis aliquot plantarum marinarum, scilicet Millefolii marini fruticosi, Spongiæ marinæ ramosæ, Lithophyti, Fuci porosi, Tabulariæ. Vid. Tab. II. Fig. I.

N°. XXXI. Serpens Africanus cæruleus, in dorso linea alba notatus, hic inter ramum Erucæ Monspeliensis siliquâ quadrangulâ echinatâ *Morif.* positus, ore detinet Testiculum Gliris dissolutum.

Inter plantulas & fructus, super operculum phialæ positos, reperiuntur quoque Caryophylli Regii. *Wormii.* Milium Indicum subflavum.

N°. XXXII. Eruca Americana maxima, spinosa, cui opposita Opuntia minor spinosa Americana. Huic insidet Aranea Americana cericeo-villosa, rubicundissima; & quod notandum ejusmodi Araneæ hisce in oris non raro quoque à nobis sunt repertæ, multis partibus tamen minores.

N°. XXXIII. Rana Indica major, colore marmoreo, quæ inhiare videtur Erucæ maximæ Americanæ albæ, lineis transversis nigris præditæ, & gaudenti in dorso tuberculis exiguis, è quibus minutissimi pili nigri, stellæ in modum dispositi, prodeunt.

N°. XXXIV. Serpens Africanus, linea nigra latissima, serpentino ductu per dorsi longitudinem procurrente.

Hic aggredi videtur Scarabæum Americanum, à capillo dependentem.

N°. XXXV. Bufoni simile Americanum Animal, pedibus posterioribus anserinis Pipa & Pipal, incolis Zurinamensibus, dictum, in cujus dorso plurima viluntur ovula, separatim in suis cellulis, ceu utriculis recondita, è quibus tandem fœtus emergere in confesso est.

Not. In hoc objecto dorsum à me esse apertum, ut expiscarer, an ova ex abdomine emergant, & in dorso tantum appareant & propullulent; contrarium autem in hoc animali liquet: in illis enim nullam communicationem reperire potui cum partibus internis abdominis; cutis dorsi vero, plurimis cellulis ceu utriculis donata, ova continet, idque sub operculo seu scutella duriuscula, quâ ablatâ, ova nuda apparent. Vide T. II. Fig. II. & III.

non folum illa illico, verum etiam ramulus nutat verfus terram, & fic vivere videtur vita animali,. hinc dicitur quoque herba viva vulgo.

Avicula quoque ita balfamo eft præparata, ut adhuc vivere videatur, officulis, carne, & cerebro non exemptis.

N°. XLII. Eruca magna Americana bicolor, à feta dependens, & ita præparata, ut actionem reptatricem retinuerit.

N°. XLIII. Caput avis Africanæ, quæ Flamengo nominatur.

N°. XLIV. Rupes parva, ex Conchyliis Indicis & ramufculis marinis confecta.

N°. XLV. Pifciculus Ceylanicus reticulatus, quadratus, minimus, nigrisque maculis notatus; hic magnitudine tefferam mediocrem haud excedit, punctis nigricantibus, feminis finapi nigri magnitudine, per totum corpusculum ordine difperfus. Vid. Tab. III. Fig. I.

N°. XLVI. Conger Americanus rufus, venenatus, minor, lineis albis & maculis quafi characteribus Arabicis perpulchre infcriptus: à feta in eadem phiala quoque dependet Cancellus Americanus.

N°. XLVII. Serpens exiguus Americanus, maculis coloris caftanei eleganter notatus, ut & Locufta ex iisdem oris allata.

N°. XLVIII. Avicula Curacaovienfis, Ouruffia dicta, lucido, viridi & aureo fulgenti colore, ut & roftro nigro, recto, acuto prædita: hæc, utpote ex florum dulcedine victum quoque quæritans, reperitur infidere ramulo Cichorei fpinofi.

N°. XLIX. Eruca marina, pilis lateralibus aureis, cæruleis, viridibus, iridis inftar fulgentibus, prædita, vocatur quoque Hiftrix marina. *Rhed.*

N°. L. Serpens Americanus bicolor, egregie ornamentum æmulare, quod mulieres geftare folent, (*Belgice Brazelette*) repræfentans, hujus corpore infidet exiguum animalculum venenatiffimum, Gekko ab Indis dictum, idque propter fonitum, quem edunt, fcilicet Gekko, Gekko.

N°. LI. Rupes minima, ex variis Indicis Conchyliis & aliis rebus marinis confecta.

N°. LII. Rana Americana, colore fubnigro & lineis duabus al-

albiſſimis à capite ad crura usque notata; crura autem ſex maculis albiſſimis ſuperbiunt.

Huic aſſidet Lacerta Africana, colore fusco-cinereo, duabus lineis albiſſimis ſecundum longitudinem, ut & cauda flava inſtructa.

N°. LIII. Piſcis Ceylanicus lobatus, *Acaruana* dictus, quatuor lineis longitudinalibus, à capite ad caudam usque decurrentibus, inſtructus.

In eadem phiala, conſpiciendam ſeſe quoque exhibet Anguilla argentea Americana.

N°. LIV. Piſcis Africanus planus, colore fuſco cinereo, quatuor zonis albiſſimis ditatus.

N°. LV. Rupes exigua tertia, ex Conchyliis Indicis & aliis, rebus marinis, ut in præcedentibus, confecta.

N°. LVI. Jaculatrix, ſeu Serpens Americanus tenuiſſimus, ſupra quem dependet Eruca craſſa, ex iisdem oris.

N°. LVII. Eruca Americana craſsiſſima & maxima, quæ ſæpe numero reperitur in frondibus Palmitarum, & Chamæriphis; quamvis autem Incolæ hanc Erucam (ob noxam, quam arboribus infert,) Palm-miet Worm vocarint, tamen nil nocent ſtomacho eorum, qui Erucam illam eſitant, & in deliciis habere aſſolent Incolæ.

N°. LVIII. Rana Americana, ex caſtaneo & albo colore variegata.

N°. LIX. Serpens exiguus bipes Africanus, lineis longitudinalibus albis & cinereis donatus; in eadem Phiala à capillo dependet Piſciculus varius inſtar marmoris, ex iisdem oris.

N°. LX. Orbis Africanus, ſex lineis nigricantibus in dorſo: in phialæ fundo reperitur quoque Stella marina.

N°. LXI. Serpens Indicus ſubcæruleus, ore detinens Araneam Indicam variegatam.

N°. LXII. Phiala in cujus fundo reperitur Rana Americana alba, duabus prominentiis circa clunes prædita: in ſuperiore phialæ parte à ſeta dependet Piſciculus Indicus marmoreus, qui, pinnis expanſis, in liquore quaſi natare videtur.

N°. LXIII. Piſciculus Indicus rotundus, nummularis à me dictus, planus enim ac rotundus eſt, inſtar chalci, an autem majo-

majores reperiantur, hæreo, quandoquidem uno eodemque tempore plures ad me delati sunt ejusdem fere magnitudinis; cum autem per corpus dispersis gaudeat paucis tuberculis asperis, formamque rotundam habeat, Orbis generi videtur accensendus. Vid. Tab. III. Fig. 7.

In Phialæ fundo reperitur quoque Serpens Africanus cinereus.

N°. LXIV. Phiala sicca, & in ea Avicula Indiæ Orientalis ex cinereo cærulea, capitis vertice nigra, lateribus autem capitis alba: inter ungues pedum retinet ramum Pimpinellæ spinosæ.

N°. LXV. Rana Americana cinerea, tribus albis lineis latis, secundum corporis longitudinem decurrentibus, ac pedibus marmoreis prædita.

N°. LXVI. Lacerta Indiæ Orientalis pugnax, dorso ferrato, Chamæleontis capite, colore dilute cæruleo, lineisque ceu zonis albis donata: hæc insidet ramo Plantæ Lactariæ Africanæ. *Joh. Commelini.* Hort. Amst. p. 1. dum viveret Senatoris hujus civitatis, ac de studio Botanico bene meriti.

N°. LXVII. Chamæleon Africanus, cinereo marmoreus, insidens ramo Acaciæ spinosæ Africanæ, hujus lingua admodum longa, & proboscidis aut lumbrici forma exserta, in sui extremo, ceu acetabulo, muco in vivente madido, arripit splendentem Scarabæolum, sicuti viventes facere assolent.

In operculi fastigio præter ceteros flores reperitur quoque Mollugo, Erica, Amaranthus spica pendula, Milium Indicum rubrum, Laurus Africana, Querci folio. &c.

N°. LXVIII. Salamandra terrestris, maculis luteis districta.

N°. LXIX. Pisciculus Ceylanicus, cucullatus à me dictus, pone caput enim è nucha cuculla prodit, pinnarum hujus piscis extrema, pulla sunt.

N°. LXX. Pedamentum exiguum, ex ligno Juglandis confectum, cui imposita est rupes, ex variis purificatis conchyliis exiguis, & ramulis marinis confecta.

N°. LXXI. Psittaci minoris sceleton nitidissimum, inter cujus pedicellos osseos continentur duo sceleta vegetabilia, (ut ita dicam) quorum 1. sceleton est calycis floris Hyoscyami, cujus membranulis in totum destituitur, relictis tantummodo

C ner-

nervulis, ita ut reticulum repræsentet, alterum verò est sceleton folii Alni, texturam ramulorum venosorum humanorum perbelle repræsentans.

N°. LXXII. Phiala sicca, & in ea, Avicula Ceylanica croceo colore, unde Crocea dicta *Herm.* in Mus. Ceylan. Khacurullo Ceylanensibus.

Hæc balsamo ita condita, ut non solum caro & ossa, verum etiam viscera in corpore remanserint, & sic nativam faciem retinens, ramo Cichorei spinosi fruticosi insidet.

N°. LXXIII. Holothurius Ceylanicus Velivolans. in *Herm.* Mus. Ceyl. descriptus. Zoophytum venenatissimum & causticum per summa maris Indici velificans, expansam sed vacuam vesicam referens, parte superna quasi velo, inferna multis longissimis filamentis quasi remis instructum.

N°. LXXIV. Lacerta Africana nitidissima, lineis longitudinalibus nigris & albis, pedes autem, ut & venter, albis maculis superbiunt. Dicta lacerta insidet fructui Opuntiæ spinosæ majori.

N°. LXXV. Orbis Africanus cauda bicolori, eâque simul cum pinnis expansâ, naturalem & viventem repræsentat piscem: Supra caudam gaudet zonis nigris; corpus autem, dorso excepto, donatur punctis nigricantibus.

N°. LXXVI. Cochlea marina Indica cum limace, pro proportione cochleæ, admodum magna; præterea phialæ fundus Corallinâ officinarum, ut & Corallinâ capillaceis ramulis obsitus est.

N°. LXXVII. Alcyon, seu Alcedo Africana, Avicula formosissima, à cujus capite, posteriora versus, propendent plumæ longissimæ ex cæruleo & nigro eleganter variegatæ: Inter illas aviculas Africanas reservo quoque nostratibus longe minores.

N°. LXXVIII. Pedamentum minus, ex nucis Juglandis ligno confectum, super quod rupes, ex Conchyliis parvis Indicis purificatis confecta.

N°. LXXIX. Amphisbæna Americana ex albo & nigro variegata: ejusmodi Serpentes bicipites, seu Amphicephalas; nominantur, sed falso; cum unico tantum gaudeant capite; potius itaque nominandi essent Serpentes cauda crassa,

vel

vel Serpentes utrimque-gradus à reptatu, quo gaudere dicuntur.

N°. LXXX. Aranea Indiæ Orientalis coloris castanei, corpus oblongo rotundum, pedicelli anteriores longissimi, imo ceteris longiores, crassiores, atque ab una parte pilosi: horum extremitates in spinas recurvas, sicuti cancrorum pedes anteriores in chelas desinunt: illarum dentes coloris sunt nigricantis, splendentes, arcuati, & in acumen desinentes, non absimiles illorum, quibus Phalangii gaudent. Præterea hoc habet peculiare, quod omnes juncturæ macula alba gaudeant.

N°. LXXXI. Tatu-Apara *Pison.* & *Marcgr.* seu Armodillæ fœtus, digitum minorem longus, coloris albicantis, adhærens ramo Ficoidis Africanæ, foliolis crassis, brevibus, angulosis, spinosis. Vid. Tab. I. Fig. 1. hujus Thes. I.

N°. LXXXII. Salamandra aquatica magna.

N°. LXXXIII. Fœtus Rajæ, in sua cinerei coloris testa majore (perperam Mus marinus dicta.) Sunt mihi harum testarum diversæ species, scilicet maximæ, ac cinerei coloris, ut & nigræ, nec non minores nigræ planæ, oblongo rotundæ, ut & coloris subflavi, & nigri, cum annexis fibrillis aut ligulis: quales autem Rajarum species, quæ plurimæ reperiuntur, ex istis omnibus producuntur, nondum mihi constat. Vid. Tab. III. Fig. 3.

N°. LXXXIV. Testa Rajæ cinerea major, in qua fœtus Rajæ ita adhuc hæret, quemadmodum ego illum post Testæ apertionem inveni.

N°. LXXXV. Testa Rajæ cinerea major, ex parte aperta, ut ovum, in ea contentum, cerni possit.

N°. LXXXVI. Testa Rajæ cinerea major, ita præparata, ut superficies ejus interior, sericum coloris aurei repræsentans, in conspectum veniret.

N°. LXXXVII. Portio ovarii Rajæ, in liquore conservata; mirari subit videre, quanto numero in uno ovario reperiantur ovula. Hinc Doctissimus D. Franciscus Bossuetus sequentes construxit versiculos, in suo libro de Natura Aquatilium, fol. mihi 140.

Si quis Rajarum nusquam conspexerit ova,
Dirigat huc oculorum ille suorum aciem,
Nam fœcunda parens Rajis natura creandis,
Ostentavit opes læta subinde suas.

N°. LXXXVIII. Supra huncce Thesaurum reperitur quoque Spongioides, ramosissima, oculata, à me ita dicta, propter ramulos densissime stipatos, foveas exiles, & spongiæ affinitatem. Huic adhæret Cancer Pagarus *Rondeletii* dictus, super cujus dorsum connati sunt Balani magni.

N°. LXXXIX. Phiala in liquore continens Piscem Ceylanicum fuscum, maculis albissimis, ordine secundum longitudinem piscis ad caudam usque sitis.

In fundo phialæ conspicitur quoque Urtica marina rarissima, pyramidalibus acuminatis signaturis, castaneæ coloris stellæ in modum orbiculatim positis, prædita.

An *Urtica rarior*, Velella *dicta*, Fab. Columnæ?

Supra operculum posita sunt Conchylia Indica, rupis instar concinnata, quæ inter ramuli marini Indici locantur, scilicet Corallii albissimi Amboinensis, fragilis, Corallii albi, valde similis cinamomo Saccharato tenuiori, Belgicè, *Kaneel kapittelstokjens*, dicto, etiam ramuli Sargossa cum fructibus, Musci marini Amboinensis, substantiæ corneæ.

Super hæc omnia etiam collocatus est Pisciculus Amboinensis cornutus, coloris aurei. Vid. Tab. VII. Fig. 1.

N°. XC. Brachium infantis, in liquore limpidissimo conservatum, naturali & vitali colore præditum, cujus manus continet, & nobis monstrare videtur Testudinis marinæ ovum fœcundatum: quo ab una parte aperto, fœtus caput, ut & brachia anteriora, ex ovo emergentia, videntur.

Quamvis autem illud magnitudine conveniat cum ovo gallinaceo, cortex tamen neutiquam est lapideus, quemadmodum in Gallinarum, aut Crocodilorum ovis.

Operculum Phialæ quoque obsitum est Conchyliis rarioribus, ex Asia & Africa allatis, inter quæ emergunt ramuli marini Indici, scilicet.

Litophyti nigri Amboinensis.

Mu-

Musci marini ex iisdem oris.

Corallii rubri tubulosi.

Sargasso cum fructibus, &c.

Pisciculus Amboinensis volans, & totus fere osseus, iis exceptis locis, ubi pinnæ emergunt : cum autem undique sit obsitus tuberculis osseis, ne palpebris quidem exceptis, à me dicitur Pisciculus Amboinensis volans osseo-tuberculosus, proboscide serrata. Vid. Tab. VII. Fig. 2.

N°. XCI. Phiala in liquore conservans Buccinum Guinense papillatum majus, cum sua Limace, magnitudine Buccinum ipsum superante, & quasi in duas partes divisa. Vid. Tab. VI. Fig. 1.

Operculum quoque præditum est conchyliis & ramulis marinis, in rupis formam concinnatis, inter quæ Pisciculus triangularis gibbosus, ab omni latere spinis brevissimis præditus.

Inter marina etiam conspici possunt, Lithophytum Amboinense nigrum.

Corallium album fragile ex iisdem oris.

Lenticula marina foliis serratis. *Lob.*

Conchæ anatiferæ exiguæ.

Lenticula marina. *Serap.*

Tubuli contorti, &c.

N°. XCII. Crocodili fœtus, in liquore conservatus;

Cum autem homines insultare & devorare valeant Crocodili adultiores, hunc in finem ori indidi fœtus humani Hepar, artificiosissime præparatum, scilicet omnibus vasculis sanguineis, encheyresi mea, repletis, ita ut rubedine summa, ad extremum usque, sit infectum dictum Hepar.

Supra operculum, inter flores, reperiuntur quoque herbæ & fructus, quorum nonnulla manducata non minus quoque homines interficere valent, utpote pernitiosa, quæ nosse omnibus utile, scilicet folia Aconiti flore cæruleo, cujus radicem nuper in urbe nostra comederat bajulus quidam, esse existimans Apium, *Selerey* dictum, unde paucis post horis vitæ finem fecit.

Ut & fructus Daturæ, cujus semina sub climate nostro quoque mortem producere valent, id quod expertus sum,

 præ-

præſertim ſi ſemina in tenera ætate plus juſto devoraverint pueri.

In vico, vulgò *de Bloem-ſtraat*, dicto, abhinc aliquot annis hortulanus quidam, hortum cujusdam civis purgaturus, integram plantam Daturæ, ſimul cum ceteris herbis conjecerat ante fores: duo pueri ſuſtulerant dictam plantam, ſemenque comederant, horum unus brevi poſt vitam cum morte mutabat, vocatus ad alterum, poſt remediorum uſum, convaluit.

Fructus, ſeu ſemina Cicutariæ ſucco viroſo hominem quoque poſſe occidere, exemplum mihi præbuit Chirurgus meus, cum degerem Hagæ-Comitis, qui cum Medico quodam hortum quendam intraverat, & cum neuter illorum plantarum gnarus, ambo comederant dictæ herbæ radicem, unde & ambo cruciabantur dolore abdominis; Chirurgus autem brevi magnas paſſus convulſiones moriebatur, itaque ſatius fore exiſtimo ejusmodi plantis hortos (Medicis exceptis) privare, quam ornare.

Cum autem hanc plantam, multos ante annos mihi demonſtraret Dominus Franciſcus Kigelarius, Botanophilus, ac de ſtudio Botanico optime meritus, accepi ab illo hujus plantæ ſemina, & ſic in horto noſtro Medico terræ commiſimus, & ſic planta dicta adhucdum in eo viget.

Cum autem analogiam habeant hujus plantæ folia cum Apio aquatico; dehortor ſpectatores, quando ſermonem habeo de plantis umbelliferis, ne ori admoveant ad comedendum.

F I N I S.

EX-

EXPLICATIO FIGURARUM.

TAB. I. FIG. I.

Phiala ficca, Aviculam continet Zeylanicam quadricolorem, fedentem fupra Carduum minimum. Profp. Alpin.

A. Avicula.

B. Carduus dictus.

C. Fafciculus flofculorum.

D. Papilio Turcicus verficolor, alis pofterioribus longiffimis ftramineæ latitudinis.

FIG. II. *Oftendit in liquore fœtum Armodillæ, magnitudine digiti minimi.*

A. Armodillæ fœtus.

B. Ramulus Ficoidis Africanæ, foliis brevibus, craffis, angulofis, fpinofis, margine finuofis.

C Fafciculus florum.

TAB. II. FIG. I.

In liquore limpido demonftrat Loliginem, cum particula Ovarii, fœtibus onufti.

A. Portio Ovarii, fœtibus onufti.

B. Loligo.

C. Minima portio Ovarii, ovulis referti.

D. Fafciculus ramulorum marinorum.

E. Pifciculus, Abacatuaia Brafilienfis dictus.

FIG. II. *Acus marina Amboinenfis undique fpinofa.*

FIG. III. *Phiala in liquore continens Percam Amboinenfem volantem pinnis longiffimis.*

A. Perca Amboinenfis.

B. Pifcis militaris.

C. Fafciculus ramulorum marinorum.

TAB. III. FIG. I.

A. Pifciculus Zeylanicus reticulatus, quadratus, minimus, nigrisque maculis notatus.

FIG. II.

AA. Fœtus Rajæ extra teftam, parte fupina vifus.

BB. Complicationes laterales, uti in tefta, vifui occurrunt.

FIG. III.

A. Fœtus Rajæ prona parte vifus, & in tefta fua maxima parte adhuc contentus.

B. Fœtus Rajæ.

C. Tefta.

FIG. IV.

A. Tefta.

B. Apertura.

C. Ovum fœcundatum.

D. Superficies teftæ exterior circumflexa, ut fibræ fericeæ videri poffint.

E. Fibræ fericeæ.

FIG. V. *Portio exigua Ovarii Rajæ, in qua ovula adhuc exigua & non fœcundata confpicere licet.*

FIG. VI.

A. A. Ovum Rajæ fœcundatum, è tefta defumptum. B.

B. B. Ovi membranæ circumflexæ.

FIG. VII. *Pisciculus Indicus, rotundus, spinosus & planus, Nummularis à me dictus.*

TAB. IV. FIG. I.

Congeries Conchyliorum & ramulorum marinorum. &c.

FIG. II. *Bufoni simile animal Americanum, Pipa & Pipal Indigenis dictum, pedibus posterioribus anserinis.*

A. Pipa.
B. B. Fœtus è dorso emergentes.
C. C. Cavitates, seu utriculi, è quibus exierunt fœtus.
D. D. Calyces adhuc cooperti suo operculo, sub quo fœtus occultantur.

FIG. III. *Phiala in liquore continens aliam Pipam, cujus dorso à me aperto, conspici potest scilicet neque ovula, neque fœtus commercium habere cum abdominis cavo.*

A. Pipa.
B. Fœtus sub calycibus, seu utriculis, adhuc occlusi, ita ut nondum in conspectum veniant.
C. Calyces, seu utriculi, è quibus exiere fœtus.
D. Dorsi vertebræ.
E. Substantia musculosa.
F. Portio cutis circumflexa.
G. Congeries conchyliorum & ramulorum marinorum, per quæ repunt fœtus Pipæ.

TAB. V. FIG. I.

Spongioides ramosissima marina oculata, super rupem posita.

FIG. II. *Denotat Cancrum marinum, Pagurum* Rondeletio *dictum, hujus dorso connati sunt.*

FIG. III. *Balani albi, nucis moschatæ magnitudine.*

FIG. IV. *Rupes, cui insident supradicta.*

TAB. VI. FIG. I.

Indigitat Buccinum Guienense papillatum majus cum sua Limace.

A. Papilla.
B. Limax.
C. Limacis apertura.
D. Pisciculus Amboinensis triangularis, gibbosus, osseus & lateribus undique spinosus.

FIG. II.

A. Ovum Crocodili fœcundatum, ab una parte apertum, ut fœtus ex parte videri possit.
B. Caput fœtus.
C. Membranæ ovi.
D. Quercus Marina, cujus ope Ovum loco suo continetur in phiala.
E. Echinus marinus Cap. Bonæ spei, spinulis miniatis præditus.

TAB. VII. FIG. I.

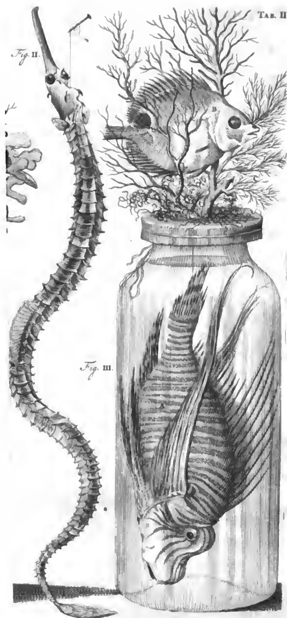
A. Piscis Zeylanicus fuscus maculatus.
B. Urtica marina.
C. Signaturæ pyramidales acuminatæ.
D. Filamenta, seu Remi, quibus expansis natare valent.
E. Pisciculus Amboinensis cornutus.
F. Sinus angustus, in quo cornu sese insinuat.

FIG. II. *Denotat Brachium Infantis, in liquore conservatum, in cujus manu continetur ovum fœcundatum Testudinis marinæ.*

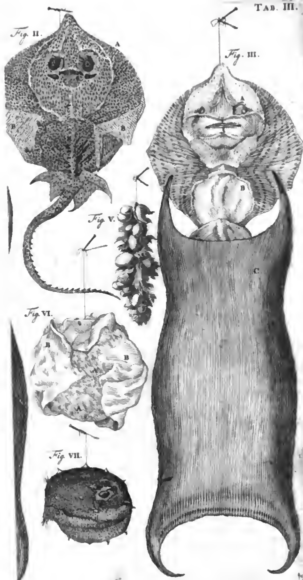
A. Brachium Infantis.
B. Ovum.
C. Caput & pedes anteriores testudinis marinæ.
D. Pisciculus Amboinensis volans, osseo tuberculosus, proboscide ferrata.

TAB. I.

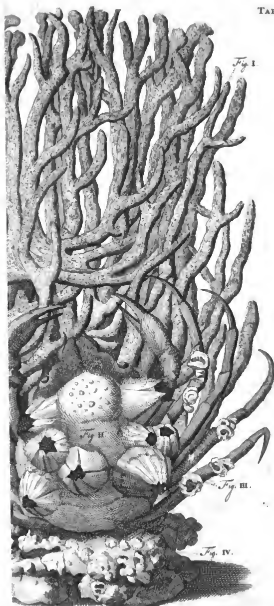

TAB. II.
Fig. II.
Fig. III.

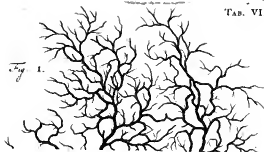

TAB. III.
Fig. II.
Fig. III.
Fig. V.
Fig. VI.
Fig. VII.

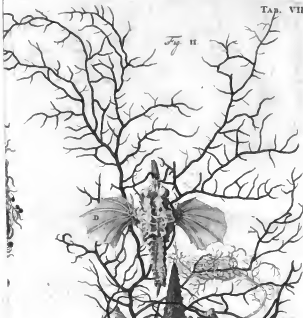
TAB. IV.

Fig. I.
Fig. II.
Fig. III.
Fig. IV.

Tab. VI.

Tab. VII.
Fig. II.
D